

สรุปผลการสัมมนา Regional Seminar on Conflict of Interest :
A Fundamental Anticorruption Concept
ระหว่างวันที่ 6-7 สิงหาคม 2550 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศอินโดนีเซีย

เรียบเรียงและสรุป
ดร.อัมชานา วุฒิสัมบุรณ^{*}
สาธิตา จินตนเสรี^{**}

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รัฐจาก 16 ประเทศ โดยมีผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรเอกชนเข้าร่วมด้วย รวมผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 90 คน โดยผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศไทยประกอบด้วย ศาตราจารย์ เมธี ครองแก้ว กรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บรรยายในหัวข้อ Private Gain from Public Loss: How Thailand Copes with Corruption from Conflict of Interest ผู้แทนสำนักงานป.ป.ช. นางอัมชานา วุฒิสัมบุรณ นักวิชาการพัฒนาสังคม 8 ว ช่วยราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และนางสาวสาธิตา จินตนเสรี เจ้าหน้าที่งาน ป.ป.ช. 4 และนางสาวรณิณี สุวรรณมงคล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายผู้แทนกระทรวงยุติธรรม

รูปแบบของการประชุม

จัดการประชุมแยกเป็น Session โดยมีผู้นำเสนอในแต่ละ Session 2-3 ท่าน

สรุปสาระการประชุม

Session: General legal and institutional frameworks; good international practices

หัวข้อ The concept of conflict of interest; how it is universally defined and how it is promoted in the context of UNCAC and other global anticorruption efforts

ผู้นำเสนอ Mr.Dimitri Vlassis, Chief of Crime Conventions Section United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

ได้นำเสนอคำจำกัดความ/ความหมายของ Conflict of Interest ที่ใช้กันอยู่โดยองค์กรต่างๆ เช่น Council of Europe (2000) ผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนซึ่งมีอิทธิพลหรือดูเหมือนว่าจะมีอิทธิพลต่อความเป็นกลางและความไม่มีอคติในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

---

^{*} นักวิชาการพัฒนาสังคม 8 ว ช่วยราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

^{**} เจ้าหน้าที่งาน ป.ป.ช. 4 สำนักกฎหมายและระเบียบ

OECD (2003) ผลประโยชน์ทับซ้อนหมายถึงการขัดแย้งกันระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลประโยชน์ส่วนตนที่อาจมีอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนไม่ได้เป็นความผิดโดยตัวของมันเองแต่มีส่วนให้เกิดความไม่ไว้วางใจและเกิดการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อผลประโยชน์ส่วนตนมีอิทธิพลในทางที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้นการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

กรอบการดำเนินงานระหว่างประเทศในเรื่องการต่อต้านการทุจริตที่เน้นในเรื่องของการป้องกันปรากฏอยู่ในอนุสัญญาระหว่างประเทศดังนี้

- อนุสัญญาของริโออเมริกันว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (ข้อ 3 มาตรการป้องกัน)
- พิธีสารเรื่องการต่อต้านการทุจริตของประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตก (ข้อ 7 การต่อต้านการทุจริตและความผิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (บทที่ 2 มาตรการป้องกัน)
- จรรยาบรรณสากลสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ (ข้อ 2 ผลประโยชน์ทับซ้อนและการให้ขาดคุณสมบัติ)
- แนวทางการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนในการให้บริการภาครัฐ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในภาครัฐของ OECD
- แบบอย่างจรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของคณะมนตรีแห่งยุโรป (ข้อ 13 ผลประโยชน์ทับซ้อน)

Mr.Dimitri ได้ชี้ให้เห็นว่า หากไม่ป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ก่อนอาจนำไปสู่

- การยกยอก การเบียดบัง หรือการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่รัฐ
- การใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ
- การร่ำรวยโดยผิดกฎหมาย
- การยกยอกทรัพย์สินในภาคเอกชน และ
- การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

หัวข้อ International experiences of applying the conflict of interest concept
 ผู้นำเสนอ Mr. Richard E. Messick, senior Governance Specialist, Co-director Law and Justice Thematic Group, Public Sector Governance Poverty Reduction and Economic Management, World Bank

ผู้นำเสนอได้นำเสนอองค์ประกอบในการควบคุมการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนดังนี้

- ต้องแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมให้ชัดเจน
- ให้มีกลไกในการเปิดเผยการมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ระบุให้ชัดเจนว่าผลประโยชน์ส่วนตนลักษณะใดที่ขัดกันกับการตัดสินใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- จัดทำขั้นตอนที่จะแยกการมีผลประโยชน์ส่วนตนออกไปจากกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- จัดทำกระบวนการแก้ปัญหาการกล่าวหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

ผู้นำเสนอได้เสนอว่าข้อมูลที่ควรเปิดเผยได้แก่

- สินทรัพย์
- แหล่งที่มาของรายได้/การดำรงตำแหน่งต่างๆในบริษัททั้งที่แสวงหากำไรและไม่แสวงหากำไร
- หนี้สิน
- ของขวัญ
- การจ่ายเงินค่าเดินทาง การจ่ายเงินล่วงหน้า และการเบิกเงินคืน
- การเงินของคู่สมรสและบุตร

นอกจากนั้นยังได้นำเสนอสิ่งที่ดีควรทำในการควบคุมการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

- เน้นให้เห็นชัดเจนถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการควบคุม
- จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้และมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือทำความเข้าใจเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ช่วยเหลือแนะนำในการแจ้งรายการทรัพย์สิน/หนี้สิน เป็นต้น
- เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับแจ้งรายการทรัพย์สิน/หนี้สินให้สาธารณะรับรู้เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบในกรณีมีข้อสงสัยหรือให้ข้อมูลเบาะแสเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่อยู่ในรายการที่แจ้ง
- นำระบบการควบคุมมาใช้อย่างค่อยเป็นค่อยไป
- แยกการบริหารออกจากกำหนดยุติธรรม

- ต้องมีการลงโทษขั้นรุนแรงในกรณีแจ้งเท็จ

ผู้นำเสนอได้แสดงแบบรายการแจ้งทรัพย์สินของประธานาธิบดี George W. Bush ของอเมริกาประกอบการบรรยายเพื่อชี้ให้เห็นรายการและมูลค่าที่แจ้งไว้ในแบบฟอร์มการรายงานที่รายงานต่อ U.S. Office of Government Ethics ด้วย ซึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2491 – พ.ศ. 2538 ผู้นำสหรัฐต้องแจ้งรายการทรัพย์สินหนี้สินแต่เป็นข้อมูลปกปิด หลังปี 2538 รายการทรัพย์สินหนี้สินของผู้นำสหรัฐที่แจ้งไว้จะได้รับการเปิดเผยได้ประชาชนทราบ พร้อมยกข้อมูลที่รวบรวมจาก 148 ประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือจาก World Bank พบว่า มี 32 ประเทศที่กำหนดให้ผู้นำประเทศแจ้งรายการทรัพย์สินหนี้สิน อีก 70 ประเทศไม่ได้กำหนด

หัวข้อ Conflict of interest in politics and administrations in a comparative and historical perspective

ผู้นำเสนอ Sir Tim Lankester, President, Corpus Christi College, Oxford University

ผู้นำเสนอได้ให้ความหมายของการมีผลประโยชน์ทับซ้อนและกรอบการวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นนี้ โดยยกตัวอย่างของประเทศอังกฤษประกอบ พร้อมกับการนำเสนอผลการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน อินเดีย อินโดนีเซียและสิงคโปร์

ในสายตาของชาวตะวันตกมองว่าการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นรากเหง้าของการใช้อำนาจโดยมิชอบของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ส่วนตนซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผลประโยชน์ ส่วนตนของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐหรือหน่วยงานที่สังกัด ถ้าหากไม่มีกลไกในการเปิดเผยป้องกันการปกปิดซ่อนเร้นก็จะทำให้ผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่และเกิดการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตนในที่สุด ซึ่งอาจมาในรูปแบบต่างๆกัน เช่น

- จ่ายเงินพิเศษเพื่อให้ได้รับบริการ
- ใช้ข้อมูลภายในขององค์กรเพื่อให้ได้ประโยชน์ทางการเงิน
- ให้คำแนะนำและตัดสินใจในสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล
- ถ้าเอียงเข้าข้างพรรคพวกหรือสมาชิกในครอบครัวในการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งหรือให้ได้รับการทำสัญญากับรัฐ

ผลประโยชน์ส่วนตนของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐมองได้ 2 ลักษณะ

ความหมายแคบ – อาจเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ที่ชัดเจนระบุได้ เช่น การมีหุ้นในบริษัทที่เข้าร่วมการประมูลงานกับรัฐซึ่งตนเองต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าบริษัทไหนจะได้รับการทำสัญญา

ความหมายกว้าง – อาจเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ที่ผลประโยชน์ส่วนตนแตกต่างไปจากเป้าหมายของรัฐหรือองค์กร เช่น พวกที่เรียกรับสินบนในการให้บริการ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจมิชอบและเป็นการทุจริตต่อหน้าที่

สำหรับนักการเมืองก็จะเผชิญกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยด้านหนึ่งคือการปฏิบัติหน้าที่ หลังได้รับการเลือกตั้งซึ่งมีผลต่อประชาชน อีกด้านหนึ่งคือหน้าที่ที่มีต่อพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดและความต้องการชนะการเลือกตั้งหรือการได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาอีก การกระทำผิดก็จะเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

- 1) กลุ่มบุคคลทั่วไปหรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์ต่างๆจ่ายเงินให้แก่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองเพื่อตอบแทนการเอื้อประโยชน์ที่ผ่านมาหรือจะเกิดขึ้นในอนาคต
- 2) นักการเมืองก็เอาเงินที่รับมานั้นหรือเงินที่ยักยอกจากรัฐไปใช้เป็นทุนในการหาเสียงหรือซื้อเสียงในการเลือกตั้ง

บทบาทของภาครัฐที่จะป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนก็คือการป้องกันไม่ให้คนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมโดยตนเองเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง จำเป็นต้องมีกลไกดังต่อไปนี้

- การแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งโดยใช้ระบบคุณธรรมและพิจารณาถึงความมีคุณธรรมของแต่ละบุคคลด้วย
- การจ่ายค่าตอบแทนที่เพียงพอ
- กำหนดระเบียบที่ชัดเจนสำหรับการจัดการเกี่ยวกับการมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- มีการบริหารจัดการให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้
- ผู้นำต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของการไม่คิดถึงผลประโยชน์ส่วนตน
- มีกรอบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและสามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้
- มีการควบคุมดูแลโดยองค์กรภาคประชาสังคม
- ให้ประชาชนมีสิทธิในการถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ
- มีสื่อที่มีความเป็นอิสระในการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบ

กลไกดังกล่าวข้างต้นจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนได้นั้น ยังต้องมีปัจจัยอื่นๆสนับสนุนอีก เช่น

- ค่านิยม จรรยาบรรณและธรรมเนียมปฏิบัติโดยทั่วไปของสังคมส่งเสริมและสนับสนุนกฎระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ

- ต้องมีประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมาในเรื่องของการคิดถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาคเอกชนและนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐต้องเป็นไปอย่างจำกัด
- ระบบจริยธรรมที่ใช้อยู่ส่งเสริมสนับสนุนความซื่อสัตย์สุจริตและความมีคุณธรรม
- ค่านิยมของประชาชนที่ปฏิบัติกันอย่างจริงจังเน้นหนักในเรื่องความซื่อถือไว้ใจและรักดีต่อกลุ่มการเมืองและหน่วยงานที่นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐทำงานอยู่
- สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่เอื้ออำนวย
- กฎระเบียบที่มีการจำกัดการใช้ดุลยพินิจของผู้นำที่เป็นนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ
- ประเทศมีระดับความมีธรรมาภิบาลในเกณฑ์ที่ดี

ประเทศอังกฤษ

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนและการคอร์รัปชันมีอยู่อย่างแพร่หลายในประเทศอังกฤษในช่วงศตวรรษที่ 17 จนกระทั่งศตวรรษที่ 18 จึงค่อยๆดีขึ้นเพราะหลายๆปัจจัยรวมทั้งการที่รัฐสภา มีอำนาจมากขึ้น การเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ มีกลุ่มล็อบบี้ยิสต์ (lobbyists) และสื่อที่เป็นอิสระเพิ่มมากขึ้นและทำหน้าที่ตรวจสอบสิ่งซ่อนเร้นปกปิดและการกระทำมิชอบต่างๆ ฝ่ายตุลาการที่เป็นอิสระซึ่งสามารถควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารได้

พอมาถึงศตวรรษที่ 19 สถานการณ์ก็เริ่มดีขึ้นเพราะหลายๆปัจจัยประกอบกัน ได้แก่

- ขยายสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้ชายทุกคน
- อิทธิพลจากนักปรัชญาทางการเมืองที่เน้นให้มีการจำกัดอำนาจรัฐและทำให้รัฐบาลมีประสิทธิภาพ
- การเจริญเติบโตของประเทศอันเป็นผลมาจากการกลับมาของความเชื่อทางศาสนาที่เรียกว่าค่านิยมวิคตอเรียนที่เน้นในเรื่องของความซื่อสัตย์หน้าที่และการทำงานหนัก
- ผู้นำทางการเมืองที่เป็นนักปฏิรูปโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี 4 สมัย William Gladstone
- มีการใช้ระบบสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการ

- การศึกษาที่แพร่ขยายทำให้ประชาชนตระหนักรู้เรื่องการเมืองมากขึ้น อันเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับข้าราชการที่มีความสามารถ
- การออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งและการทุจริตอื่นๆ
- จัดตั้งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระขึ้นตรงต่อรัฐสภา

ผลจากการจัดตั้งกลไกควบคุมการคอร์รัปชันที่ผ่านมารวมกับวัฒนธรรมที่มีส่วนช่วยสนับสนุนกลไกดังกล่าวทำให้ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 การใช้อำนาจมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่ค่อยมี แต่ก็มีอยู่บ้างที่มีการใช้อำนาจของนักการเมืองเอื้อประโยชน์ให้แก่พรรคพวกเป็นการตอบแทนการได้รับเงินสนับสนุน ซึ่งต่อมามีการออกกฎหมายในปี 2468 กำหนดให้การให้หรือรับเงินสนับสนุนดังกล่าวเป็นการผิดกฎหมาย ส่วนที่ยังมีการใช้อำนาจมิชอบก็มักจะพบเห็นได้อยู่ในระดับท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน และการทำสัญญากับภาครัฐ แต่ระยะต่อมาทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นก็มีความโปร่งใสมากขึ้น มีการเปิดเผยการตัดสินใจของรัฐบาลให้ประชาชนรับรู้ตรวจสอบมากขึ้น ผู้มีสิทธิออกเสียงก็มีความรู้เรื่องการเมืองมากขึ้น และโอกาสที่นักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐจะเอื้อประโยชน์ในการทำสัญญาให้แก่พวกพ้องก็น้อยลงเพราะการเปิดให้มีการแข่งขันในการเสนอราคามากขึ้น ทำให้ประเทศอังกฤษได้ชื่อว่ามีธรรมาภิบาลสูงที่สุดประเทศหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตามกรณีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการรับเงินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการตั้งกระทู้ถามในสภาก็ยังปรากฏมีอยู่ แต่ประเด็นที่เป็นที่สนใจของสาธารณะมากที่สุด คือ การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง ทำให้มีการจัดตั้ง Standing Committee on Standards in Public Life ขึ้นในปี 2537 โดยมีผู้พิพากษาอาวุโสเป็นประธาน คณะกรรมการชุดนี้ได้จัดทำรายงานหลายฉบับซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งกลไกเพื่อควบคุมการปฏิบัติตนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง รัฐมนตรีและข้าราชการ ดังนี้

- จรรยาบรรณสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้สมาชิกสภาต้องปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนและประชาชนทั่วไป
- กำหนดให้สมาชิกสภาฯ ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผลประโยชน์ภายนอกในการแจ้งการมีผลประโยชน์ของตนตามข้อบังคับ
- จัดตั้ง Parliamentary Commissioner for Standards เพื่อดูแลการแจ้งข้อมูลการมีผลประโยชน์ของสมาชิกสภาฯ และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ รวมทั้งสอบสวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสมาชิกสภาฯ

- จัดตั้ง House of Commons Committee on Standards and Privileges เพื่อให้กำกับดูแล Parliamentary Commissioner
- ออกกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง การเลือกตั้งและการลงประชามติ กำหนดให้พรรคการเมืองรายงานต่อคณะกรรมการอิสระว่าด้วยการเลือกตั้งสำหรับเงินที่ใช้จ่ายไปเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งและแหล่งที่มาของเงิน
- กำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติตนของสมาชิกสภาฯ เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตนไว้ในจรรยาบรรณสำหรับรัฐมนตรี
- แต่งตั้งที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการผลประโยชน์ส่วนตนของรัฐมนตรี เพื่อให้คำแนะนำในกรณีเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนและสอบสวนข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการละเมิดจรรยาบรรณของรัฐมนตรี ที่ปรึกษานี้ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี
- กำหนดประมวลการปฏิบัติสำหรับการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานภาครัฐ โดยรัฐมนตรีและแต่งตั้ง Commissioner for Public Appointments เพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบการแต่งตั้ง ดังกล่าว
- ปรับปรุง Civil Service Management Code ซึ่งครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการทั้งหมด และจัดทำจรรยาบรรณข้าราชการแยกต่างหาก (Civil Service Code) ซึ่งกำหนดค่านิยมและมาตรฐานต่างๆที่ข้าราชการพึงปฏิบัติ
- แต่งตั้งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Civil Service Commissioners) เพื่อตรวจสอบการบรรจุข้าราชการแยกในแต่ละกระทรวงให้เป็นไปตามหลักการของการคัดเลือกและเลื่อนตำแหน่งบนพื้นฐานของระบบคุณธรรม ยุติธรรม และการแข่งขัน
- ออกกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร (Freedom of Information Act) ในปี 2545 ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเอกสารของทางราชการทั้งหมด ยกเว้นเอกสารที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐแต่ละคน เว้นเสียแต่ว่าหน่วยงานสามารถพิสูจน์ต่อคณะกรรมการอิสระว่าด้วยข้อมูลข่าวสารว่าการให้ข้อมูลดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือเป็นการละเมิดเกี่ยวกับความลับทางการพาณิชย์

อย่างไรก็ตามการให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองยังคงเป็นประเด็นปัญหาหลักแต่ยังไม่ได้รับการแก้ไขเท่าที่ควร มีรายงานของคณะกรรมการชุดที่มีปลัดกระทรวงที่เกษียณอายุไปแล้วเป็นประธานเสนอให้มีการจำกัดค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองให้อยู่ที่ 20-25 ล้านดอลลาร์ต่อปี แต่ทั้งรัฐบาลและฝ่ายค้านก็ยังไม่แสดงความเห็นต่อข้อเสนอนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในช่วงแรกๆ ของการก่อตั้งประเทศภาคีรัฐของอเมริกาถือได้ว่าเป็นที่ที่ดีที่สุดในโลกและปราศจากการคอร์รัปชันอันเป็นผลมาจากการที่บรรดาคณะผู้ก่อตั้งประเทศเป็นคนมีอุดมคติและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แต่ไม่นานนักหลังจากนักการเมืองรุ่นใหม่เข้ามาาก็มีการใช้ระบบอุปถัมภ์และเส้นสายทางการเมืองในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆอย่างกว้างขวาง ถึงแม้จะมีการปฏิรูประบบราชการ ในปี 2446 แต่ก็ไม่มีผลกระทบต่อนักการเมือง ปัจจัยต่างๆที่นำไปสู่การคอร์รัปชันและการใช้ อำนาจมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างกว้างขวาง ได้แก่ การขยายการสร้างทางรถไฟขนาดใหญ่ อำนาจทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในมือของขุนนางชั้นออล และหัวหน้าพรรคการเมืองที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

ในช่วงศตวรรษที่ 20 ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เหตุจากหลายๆปัจจัยประกอบด้วย

- มีนักการเมืองหัวก้าวหน้า (เช่น ประธานาธิบดี Theodore Roosevelt และประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt)
- มีสื่อที่คอยเฝ้าระวังตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล
- อเมริกาต้องการเป็นมหาอำนาจจึงจำเป็นต้องมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและไม่มีการคอร์รัปชัน
- มีการออกกฎหมายหลายฉบับเกี่ยวกับจริยธรรมกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่และข้อบังคับต่างๆสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐทั้งที่มาจาก การเลือกตั้งและแต่งตั้ง

แต่ในปัจจุบันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนมีอยู่ทั่วไปในการเมืองและการปกครองของอเมริกาเนื่องจากนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสส่วนใหญ่มาจากนักธุรกิจเมื่อพ้นจากตำแหน่งก็กลับไปทำธุรกิจ ทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองอย่างกว้างขวาง เช่น เอกอัครราชทูตของสหรัฐอเมริกาที่มักจะเลือกจากผู้ที่มีสายสัมพันธ์กับประธานาธิบดีไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือผู้สนับสนุนทางการเงินสำหรับการเลือกตั้ง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสในรัฐบาลกลางก็ได้รับการแต่งตั้งโดยมีสายสัมพันธ์ทางการเมือง การควบคุมการมีผลประโยชน์ทับซ้อนก็ยังไม่ดีพอโดยเฉพาะในการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล

ในอเมริกาการมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นปัญหาหลักและดูเหมือนจะน่าวิตกมากกว่าอังกฤษคือการให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้ง แต่ก็ยังไม่มีข้อกำหนดที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกอบกับช่วงระยะเวลาในการหาเสียงที่ยาวและค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลมีส่วนทำให้เกิดการทุจริตทางการเมืองตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ประเทศรัสเซีย

ในยุคของสหภาพโซเวียตการมีผลประโยชน์ทับซ้อนมีอย่างกว้างขวางเพราะผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ใช้ตำแหน่งหน้าที่หาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและครอบครัว สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐระดับล่างการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัวก็ไม่ชัดเจนเพราะความจำเป็นเพื่อการอยู่รอด

ถึงแม้จะมีการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยในปี 2532 และการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจการตลาด การมีผลประโยชน์ทับซ้อนและการคอร์รัปชันก็ยังคงอยู่และแย่งซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการคือ

- กฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจที่นำมาใช้ก็ยังไม่สมบูรณ์พอหรือยังมีการขัดแย้งกัน ทำให้ธุรกิจภาคเอกชนก็ยังคงใช้วิธีการปฏิบัติที่เคยใช้กันอยู่เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ
- บรรทัดฐานของสังคมที่ยอมรับปฏิบัติกันมาในสมัยก่อนหน้านี้ยังเป็นที่ยอมรับและใช้กันอยู่ทั่วไปทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อความอยู่รอดไม่ใช่สิ่งที่ผิด
- เจ้าหน้าที่รัฐมีโอกาสที่จะแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (rent – seeking) เพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยเฉพาะในการขายสินทรัพย์ของภาครัฐ
- ระบบการควบคุมตรวจสอบยังไม่เพียงพอและขาดความพยายามอย่างจริงจังจากผู้นำทางการเมืองในการควบคุมการแสวงหาผลประโยชน์ดังกล่าว เพราะพวกตนเองก็มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์นั้นด้วย
- รัฐสภา ศาล และสื่อก็ไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะหยุดยั้งการแสวงหาผลประโยชน์เหล่านั้นได้

การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจและการให้สินบนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการกำหนดและการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบและนโยบายต่างๆ อย่างมาก กลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจเข้าควบคุมภาครัฐและ Federal Service of Security หรือ KGB เก้าก็เข้าควบคุมสินทรัพย์ขนาดใหญ่ๆ ของรัสเซียไว้ในมือ ทำให้รัสเซียต้องตกอยู่ในวงจรอุบาทว์เพราะตกอยู่

ภายใต้อำนาจของกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจและหน่วยข่าวกรองแห่งชาติหรือกลุ่ม KGB เก่า ซึ่งควบคุมการกำหนดกฎระเบียบและนโยบายต่างๆ และต่อต้านความพยายามในการปฏิรูปทุกรูปแบบ

ประเทศจีน

สถานการณ์ในประเทศจีนคล้ายๆกับรัสเซีย ภายใต้การปกครองของเหมาเจ๋อตงมีการคอร์รัปชันและผลประโยชน์ทับซ้อนในเจ้าหน้าที่ระดับสูง ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับล่างก็มีการปฏิบัติกันอย่างไม่เป็นทางการนักโดยอยู่นอกเหนือกฎระเบียบที่เป็นทางการ หลังจากการเข้าสู่เศรษฐกิจการตลาดในปี 2521 การคอร์รัปชันก็เริ่มแพร่ขยายและโดยเฉพาะเมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองจากปักกิ่งไปสู่ภูมิภาคต่างๆในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นมีการใช้อำนาจมิชอบแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนกันอย่างกว้างขวาง

เมื่อเศรษฐกิจของจีนเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเจ้าหน้าที่รัฐก็ร่ำรวยขึ้นโดยการยอมหลักเลียงกฎเกณฑ์เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการต่างๆ บรรทัดฐานที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ยุคเหมาและประเพณีปฏิบัติของชาวจีนที่เรียกว่า “Guanxi” คือความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะต่างตอบแทนก็ถือว่ามิบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ด้วย

การประท้วงครั้งใหญ่ที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ในปี 2532 สาเหตุหนึ่งก็มาจากปัญหาการคอร์รัปชันที่มีมากและรุนแรงขึ้นซึ่งในปัจจุบันก็ยังคงเป็นปัญหาหลักของรัฐบาลรองลงมาจากปัญหาการว่างงาน หลังจากนั้นรัฐบาลก็จัดให้มีการรณรงค์ต่อต้านการคอร์รัปชันทั่วประเทศ มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐแจ้งทรัพย์สินทั้งหมด หยุดยั้งการแต่งตั้งเครือญาติให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง และป้องกันการสร้างเครือข่ายในการแสวงหารายได้ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยการจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิดนับพันรายรวมถึงผู้ว่าการมณฑลด้วย และให้การศึกษาในเรื่องของศีลธรรม

แต่จีนแตกต่างจากรัสเซียตรงที่ผู้นำระดับสูงมีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปเศรษฐกิจและการพัฒนาและโดยทั่วไปก็ไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นอันดับแรก ทำให้จีนสามารถหลีกเลี่ยงการถูกควบคุมโดยกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างเช่นที่เกิดในรัสเซีย

ประเทศอินเดีย

ภายหลังจากได้รับอิสรภาพในปี 2480 รัฐบาลถือว่ามีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับดีด้วยปัจจัย 3 ประการคือ

- รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย
- ข้าราชการมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในเรื่องความมีคุณธรรมและความยุติธรรม

- ผู้นำทางการเมืองที่ได้รับอิทธิพลมาจากมหาตมะคานธี ไม่ยึดติดกับวัตถุนิยมและไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มุ่งมั่นในการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศถึงแม้จะมีการคอร์รัปชันอยู่บ้างก็เป็นคอร์รัปชันเล็กๆน้อยๆโดยประชาชนที่ใช้บริการของรัฐจ่ายเงินเล็กๆน้อยๆ เพื่อให้ได้รับบริการเร็วขึ้น

ในช่วงหลายทศวรรษต่อมาการควบคุมเข้มงวดเกี่ยวกับการนำเข้าและการลงทุนทำให้เกิดโอกาสการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศและสินค้าที่ใช้เป็นการลงทุน อัตราภาษีที่สูงทำให้เกิดการเลี่ยงภาษีและให้สินบนเจ้าหน้าที่ การแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายในรัฐบาลและการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้เกิดการคอร์รัปชันทางการเมืองขึ้นโดยการรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่รัฐ

ภายหลังอินเดียเข้าสู่ระบบเสรีนิยมในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ก็มีความคาดหวังว่าการทุจริตคอร์รัปชันจะลดน้อยลงแต่ความเป็นจริงกลับแย้งไปอีกเพราะทั้งนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐเห็นช่องทางหารายได้อื่นๆอีกเช่น การเรียกสินบนในการจัดซื้อจัดจ้าง การขายสินทรัพย์ของภาครัฐและการออกใบอนุญาตต่างๆ และยังมีปัจจัยอื่นๆประกอบอีกเช่น

- ความแตกต่างของเงินเดือนของภาคเอกชนที่สูงกว่าภาครัฐมาก
- การบังคับใช้กฎหมายอ่อนแอ Central Vigilance Commission และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนการกระทำทุจริตครอบคลุมเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งเท่านั้น
- นักการเมืองส่วนใหญ่โดยเฉพาะในระดับรัฐบาลมีประวัติการกระทำผิดแต่ก็ไม่ได้ถูกดำเนินคดี
- ค่านิยมที่สืบทอดมาจากมหาตมะคานธีจางหายกลายเป็นค่านิยมที่ต้องการรวยเร็วซึ่งทำให้มีการให้และรับสินบนอย่างกว้างขวาง

ประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียในยุคของนายพลซูฮาร์โตสถานการณ์คล้ายๆกับประเทศอังกฤษในศตวรรษที่ 18 นายพลซูฮาร์โตมีอำนาจมากก็จริงแต่ก็ยังมิ้นกวิชาการและคนที่มีความซื่อสัตย์ร่วมอยู่ในรัฐบาลด้วย ถึงแม้ผู้นำในระดับรัฐบาลจะมีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองเป็นมูลค่ามหาศาลแต่ก็ยังมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ แต่ในช่วง 2-3 ปีสุดท้าย ซูฮาร์โตและครอบครัวได้รับผลประโยชน์มหาศาลจากความสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ

อินโดนีเซียทำให้ซูฮาร์โตและครอบครัวกับกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจนี้เข้าควบคุมภาครัฐเหมือนที่เกิดขึ้นในรัสเซีย

ซูฮาร์โตถูกประท้วงขับไล่ออกจากประธานาธิบดีในปี 2541 สาเหตุหนึ่งก็มาจากความไม่พอใจในเรื่องการคอร์รัปชันที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ หลังจากนั้นอินโดนีเซียดำเนินการปฏิรูปอย่างเอาจริงเอาจังโดย

- จัดให้มีการเลือกตั้งโดยตรงทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการเลือกตั้งประธานาธิบดี
- ถอนอำนาจทางทหารออกจากรัฐบาล
- กระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น
- จัดตั้งองค์กรต่างๆ ขึ้นมาเพื่อลดการคอร์รัปชันและการใช้ระบบอุปถัมภ์ทางการเมือง เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักตรวจเงินแผ่นดิน, คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต ศาลต่อต้านการทุจริต และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

แต่การแก้ปัญหาการคอร์รัปชันและการมีผลประโยชน์ขัดกันก็ยังไม่ค่อยได้ผลนัก ถึงแม้จะมีการสอบสวนคดีทุจริตไปแล้วหลายร้อยคดีรวมถึงมีการตัดสินความผิดของบุคคลระดับสูงไปแล้ว แต่การคอร์รัปชันก็ยังมีอยู่อย่างแพร่หลายและมีมากขึ้นในระดับล่างเพราะการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่ระดับท้องถิ่น

เช่นเดียวกับรัสเซียรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติของประเทศอินโดนีเซียทำให้การยกยอกโดยนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐทำได้ง่ายขึ้น นักการเมืองระดับสูงยังคงรักษาผลประโยชน์ทางธุรกิจและก็ยังคงใช้อำนาจหน้าที่โดยตรงหรือโดยอ้อมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง เงินเดือนของข้าราชการและสมาชิกรัฐสภาน้อยทำให้มีโอกาสที่จะรับสินบน ที่ร้ายที่สุดคือระบบศาลที่อ่อนแอ ผู้พิพากษาอาวุโสจำนวนมากมีประวัติการกระทำทุจริตทำให้การทำงานของศาลต่อต้านการทุจริตเป็นไปด้วยความยากลำบาก นอกจากนี้ยังมีการสืบทอดบรรทัดฐานและการปฏิบัติจากยุคซูฮาร์โตและก่อนหน้านั้นที่ถือเป็นประเพณีปฏิบัติกันมาในการให้ของขวัญเพื่อแลกกับการให้บริการต่างๆ ส่วนกลุ่มผลประโยชน์ที่เรื่องอำนาจในยุคซูฮาร์โตก็ต่อต้านการปฏิรูปมาโดยตลอด

ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์มีลักษณะแปลกกว่าประเทศอื่น คือ ในขณะที่รัฐบาลสิงคโปร์เป็นรัฐบาลที่สุจริตที่สุดในโลก ก็มีข้อสังเกตว่าเส้นแบ่งระหว่างการทำธุรกิจกับรัฐบาลยังไม่ชัดเจน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างนักการเมือง ข้าราชการและนักธุรกิจภาคเอกชน

นอกจากนั้นสิงคโปร์มีรัฐบาลที่มาจากพรรคการเมืองเดียวทำให้ขาดความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐบาล สื่อมวลชนถูกควบคุม หลักนิติธรรมไม่ได้รับความเชื่อถืออย่างเต็มที่ และยังมีประวัติการคอร์รัปชันอย่างรุนแรง ในช่วงก่อนปี 2513 ซึ่งภาวการณ์ต่างๆเหล่านี้น่าจะเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลที่สุจริต แต่ทำไมไม่เป็นเช่นนั้น อาจจะมีสาเหตุจากหลายๆ ปัจจัย ดังนี้

- มีผู้นำที่เป็นเลิศในทุกๆ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลตั้งแต่อดีต นายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู และผู้สืบทอดตำแหน่งต่อจากเขา
- มีกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง และการบังคับใช้อย่างจริงจัง
- ข้าราชการรวมทั้งรัฐมนตรีได้รับเงินเดือนสูง
- ผลงานด้านการบริหารจัดการภาครัฐราชการที่ดี
- ค่านิยมทางจริยธรรมที่เน้นในเรื่องความมีคุณธรรม หน้าที่ต่อชุมชนและการปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้รับการปลูกฝังโดยอดีตนายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู และคณะ
- สิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็กทำให้ผู้นำสามารถเปลี่ยนค่านิยมและวิถีการปฏิบัติของประชาชนได้ง่ายกว่า

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นใน 7 ประเทศดังกล่าว อาจสรุปบทเรียนได้ดังนี้

- แต่ละสังคมมีแนวความคิดและระดับของการอดทนอดกลั้นต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนต่างกันขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนา ระบบการเมืองและเศรษฐกิจ และค่านิยมทางจริยธรรมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
- การควบคุมการมีผลประโยชน์ทับซ้อนและการลดการทุจริตเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้องใช้เวลาหลายปี และเป็นเรื่องที่ยากขึ้นสำหรับประเทศที่ยากจน ค่านิยมและวิถีปฏิบัติที่สืบทอดกันมาและการต่อต้านจากผู้ได้รับประโยชน์จากการคอร์รัปชันในอดีตทำให้การปฏิรูปเป็นไปได้ไปอย่างยากลำบาก ผู้นำทางการเมืองและประชาชนต้องเห็นความจำเป็นของการปฏิรูปจริงๆ
- ต้องยกเลิกกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นและการถือระเบียบแบบแผนจนเกินไป
- การมีประชาธิปไตยไม่ได้ทำให้คอร์รัปชันลดลงโดยอัตโนมัติ ในระยะเริ่มแรกของการเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยการแข่งขันในการเลือกตั้งอาจทำให้การคอร์รัปชันสูงขึ้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดตั้งระบบตรวจสอบ

- ไม่มีทางแก้ปัญหาใดที่จะใช้ได้ผลเหมือนกันในทุกๆ แห่ง
- สิ่งที่สำคัญที่สุด 3 ประการ คือ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพที่สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปและเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนได้ กรอบกฎหมายที่เข้มแข็ง และการบังคับใช้อย่างจริงจัง และการเฟื่องฟูของสื่อที่มีความเป็นอิสระ
- สิ่งอื่นๆ ที่จะมีส่วนช่วยได้แก่ ข้าราชการมีความเป็นมืออาชีพ มีการบริหารจัดการที่ดีและได้รับเงินเดือนสูง กฎระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนสำหรับนักการเมืองเจ้าหน้าที่พร้อมระบบตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าว และความรับผิดชอบภายใต้ระบอบประชาธิปไตยทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- จำเป็นต้องมีการกำกับดูแลที่ดีขึ้นสำหรับการให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองและการใช้เงินในการรณรงค์หาเสียง

Session: Conflict of Interest issues in selected countries and jurisdictions

หัวข้อ Conflict of interest issues in Canadian Government and politics

ผู้นำเสนอ Mr. Brian Radford, Legal Advisor, Public Sector Integrity Office, Canada

ในประเทศแคนาดาการป้องกันและตรวจสอบการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐถูกบรรจุไว้ในกฎหมายและนโยบายต่างๆ ในส่วนของข้าราชการรวมถึงค่านิยมและประมวลจริยธรรมของข้าราชการ (Values and Ethics Code for the Public Service) กฎหมายว่าด้วยผลประโยชน์ทับซ้อนสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง (Conflict of Interest Act) เพิ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2550 และกฎหมายว่าด้วยรัฐสภาสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิก (Parliament of Canada Act) โดยมีกลไกในการกำกับดูแลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และรายงานผลต่อรัฐสภาหรือรัฐมนตรีและจัดทำรายงานประจำปี สำหรับ 10 มลรัฐและ 3 มณฑล ต่างก็มีกฎหมายที่เกี่ยวกับค่านิยมและจริยธรรม กฎระเบียบและนโยบายต่างๆ คล้ายกันใช้บังคับในแต่ ละเขตอำนาจของตนเอง

Federal Accountability Act ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 เป็นกฎหมายที่ได้แก้ไขปรับปรุงบทกฎหมายต่างๆ นามารวมไว้ ซึ่งได้มีการจัดตั้งสถาบันและองค์กรกำกับดูแลรวมถึง

- Public Sector Integrity Commissioner เพิ่มความคุ้มครองข้าราชการที่รายงานการกระทำผิด
- Conflict of Interest and Ethics Commissioner มีอำนาจในการดำเนินการตาม Conflict of Interest Act

- ขยายอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจเงินแผ่นดิน Auditor General ให้ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐ
- แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานอัยการที่อยู่ภายใต้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีและอุทธรณ์
- เจ้าหน้าที่งบประมาณของรัฐสภาและคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ขึ้นตรงต่อรัฐสภา
- มีกฎหมายเข้มงวดขึ้นเกี่ยวกับการลอบบี้
- กำหนดมูลฐานความคิดใหม่สำหรับการกระทำผิดของข้าราชการฐานข้อโกงเงินของราชการมีโทษปรับสูงสุด 5 ปีและปรับ 5,000 เหรียญแคนาดาสำหรับการข้อโกงเงิน 5,000 เหรียญแคนาดาหรือน้อยกว่านั้นหรือสำหรับการข้อโกงเงินเกิน 5,000 เหรียญแคนาดา จำคุก 14 ปีและปรับเท่ากับเงินที่ข้อโกงไป
- ผู้ตรวจการจัดซื้อจัดจ้างมีอำนาจตรวจสอบสัญญาและการจัดซื้อจัดจ้างรวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน
- บุคคลที่กระทำความผิดเหล่านี้ถูกห้ามทำสัญญากับรัฐหรือไม่สามารถดำรงตำแหน่งใดๆ ในภาครัฐ

นอกจากนั้น Public Servants Disclosure Protection Act (PSDPA) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2550 มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้ข้าราชการรายงานการกระทำผิดที่พบเห็นและให้ความคุ้มครอง และให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ด้านข้าราชการสามารถรายงานต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสที่ได้รับการแต่งตั้งของหน่วยงาน ต่อหัวหน้างาน หรือรายงานโดยตรงไปที่ Public Sector Integrity Commissioner (PSIC) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐสภา บุคคลทั่วไปก็สามารถรายงานต่อ PSIC เกี่ยวกับการกระทำผิดของข้าราชการ การขัดขวางการสอบสวนภายใต้ PSDPA ต้องโทษปรับสูงสุด 10,000 เหรียญแคนาดา หรือจำคุก 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ที่เป็นข้าราชการและบุคคลทั่วไปที่รายงานการกระทำผิดของข้าราชการจะได้รับการคุ้มครอง และหาก PSIC สอบสวนเรื่องร้องเรียนจากข้าราชการที่ได้รับผลกระทบจากการรายงานการกระทำผิดของข้าราชการอื่นๆ และดำเนินการไกล่เกลี่ยคู่กรณีแล้วไม่ได้ผลก็สามารถส่งเรื่องให้ Public Servants Disclosure Protection Tribunal ซึ่งมีอำนาจในการดำเนินการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งรวมถึง

- ให้กลับเข้าปฏิบัติงาน
- คืนตำแหน่งให้เหมือนเดิมหรือจ่ายเงินค่าชดเชย
- ยกเลิกการลงโทษทางวินัยหรือมาตรการต่างๆ

- เบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือจ่ายเงินแก่ผู้เสียหายได้ไม่เกิน 10,000 เหรียญแคนาดา
- สามารถลงโทษทางวินัยข้าราชการที่ทำการแก้แค้นผู้ที่ร้องเรียนได้ถึงขั้นให้ออกจากราชการ

หัวข้อ Conflict of interest policies and instruments in Korea

ผู้นำเสนอ Gae Ok Park, Director of Policy Coordination, Korean Independent Commission against Corruption (KICAC)

แสดงให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการปราบปรามการทุจริตของประเทศเกาหลี ที่เกิดขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาว่าเป็นช่วงที่คนในชาติต่างเห็นพ้องตรงกันว่า การแก้ปัญหาคอร์รัปชันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และได้มีการเรียกร้องให้เปลี่ยนนโยบายที่เน้นการตรวจสอบและลงโทษซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยอัยการ ตำรวจ และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (Board of Audit and Inspection) มาเป็นการป้องกันเพื่อขจัดโอกาสในการกระทำทุจริตก่อนที่จะมีการกระทำผิดเกิดขึ้นโดยจัดตั้ง Korean Independent Commission Against Corruption – KICAC ขึ้นในปี 2545 เพื่อดำเนินนโยบายเน้นหนักการป้องกันการทุจริต

KICAC ดำเนินกระบวนการทบทวนใหม่ในการปราบปรามการทุจริตดังนี้

- ปรับเปลี่ยนนโยบายจากมุ่งเน้นการลงโทษมาเป็นการป้องกัน
- ปรับปรุงระบบการทำงานในงานที่มีโอกาสเกิดการทุจริตสูง
- เน้นระบบการบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้
- เสริมสร้างควมมีจริยธรรมของข้าราชการและภาคเอกชน
- รวมระบบการให้ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลเบาะแสเป็นระบบเดียว

นโยบายหลักในการปราบปรามการทุจริตคือการจัดการเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนโดยนิยามคอร์รัปชันคือการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยการใช้อำนาจจากตำแหน่งหน้าที่ ส่วนการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหมายถึงการขัดกันระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและผลประโยชน์ส่วนตนในฐานะบุคคลทั่วไป โดยดำเนินนโยบายและกฎหมายต่างๆ ดังนี้

- Anti-Corruption Act กำหนด
  - จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐ
  - ข้อจำกัดในการทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำทุจริต
- Public Service Ethics Act

- การแจ้งและเปิดเผยทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส
- ใช้ระบบ Blind Trust คือให้นิติบุคคลจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นแทนเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับ 4 ขึ้นไปที่ทำงานในกระทรวงการคลังหรือหน่วยงานด้านการเงินและมีหุ้นเกินกว่า 30 ล้านวอน หรือ 30,000 เหรียญสหรัฐ
- กำหนดข้อจำกัดในการทำงานของเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสที่พ้นจากตำแหน่งแล้วเพื่อป้องกันกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐขณะอยู่ในตำแหน่งถืออำนาจประโยชน์ให้แก่ภาคเอกชนโดยหวังว่าจะได้ทำงานในภาคเอกชนนั้นๆ หลังจากพ้นตำแหน่งหน้าที่ โดยบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ระดับ 4 ขึ้นไป ห้ามมิให้ทำงานกับกิจการของเอกชนที่มุ่งหวังกำไรหรือนิติบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานในหน้าที่ของตนในช่วง 3 ปีก่อนการพ้นตำแหน่ง
- กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ห้ามการเสนอให้หรือรับผลประโยชน์โดยมิชอบ
- แก้ไขข้อกำหนดการแจ้งบัญชีทรัพย์สินของข้าราชการให้ครอบคลุมตั้งแต่ข้าราชการระดับ 4 ขึ้นไป จากเดิมครอบคลุมแค่ระดับ 3 ขึ้นไป
- ให้มีการเปิดเผยทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ระดับ 1 หรือสูงกว่า หัวหน้าส่วนราชการท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ฯลฯ
- คณะกรรมการจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐมีหน้าที่ตรวจสอบรายการทรัพย์สินที่แจ้งไว้ทุกปี

หัวข้อ The experience of asset declaration in the Philippines

ผู้นำเสนอ Mr.Pelagio Apostol, Assistant Ombudsman, Office of Ombudsman, Republic of the Philippines

ประเทศฟิลิปปินส์ได้ประกาศใช้กฎหมาย Code of Conduct and Ethical Standards for Public Officials and Employees เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2532 โดยกำหนดให้

- เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของรัฐต้องแสดงรายการทรัพย์สิน,หนี้สิน, มูลค่าและจำนวนเงินและผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองรวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่แต่งงานและมีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยกัน ยกเว้น

เฉพาะเจ้าหน้าที่กิติมศักดิ์ เจ้าหน้าที่ที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ลูกจ้างชั่วคราวหรือคนทำงานตามสัญญาจ้าง

- แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน 30 วันหลังเข้ารับตำแหน่งและภายในวันที่ 30 เมษายนของทุกปีหลังจากนั้นและต้องแจ้งภายใน 30 หลังพ้นจากตำแหน่ง

วิธีการแจ้ง

1. แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้า/ผู้อำนวยการส่วนงานด้านบุคคลากรหรือบริหาร หรือหน่วยที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล
2. มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่กำหนดให้แจ้งแล้วแบ่งเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
  - 1) แจ้งรายการและข้อมูลครบถ้วน
  - 2) แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
  - 3) ไม่แจ้ง

แล้วส่งสำเนาไปให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Civil Service Commission) เก็บไว้ภายในวันที่ 15 เมษายน ของทุกปี

3. เมื่อได้รับสรุปผลการตรวจสอบการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ในสังกัดและข้อเสนอแนะดังกล่าวตามข้อ 2 แล้ว หัวหน้าหน่วยงานนั้นๆ จะต้องมีคำสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ให้ข้อมูลไม่ครบให้แก้ไขและให้ข้อมูลให้ครบตามที่กำหนดรวมทั้งผู้ที่ไม่แจ้งให้ดำเนินการตามข้อกำหนดในการแจ้งรายการทรัพย์สินให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันหลังจากได้รับแจ้งคำสั่งจากหัวหน้าหน่วยงาน
4. หัวหน้า/ผู้อำนวยการส่วนงานด้านบุคคลากร หรือบริหาร หรือหน่วยที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ต้องส่งต้นฉบับของแบบรายการแจ้งทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่ได้รับส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในวันที่ 30 มิถุนายน ตามรายละเอียดดังนี้

หน่วยงานที่รับ	แบบแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (National Office of the Ombudsman)	ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี
เลขาธิการวุฒิสภา	วุฒิสภา

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
Clerk of Court of the Supreme	ผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาชี
Court Administrator	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น (ระดับภาค) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น (ส่วนกลาง) ผู้พิพากษาศาลท้องถิ่นและศาลพิเศษ
สำนักประธานาธิบดี	- รัฐมนตรี, รัฐมนตรีช่วยว่าการ, ผู้ช่วยเลขาธิการ รวมทั้งสำนักการต่างประเทศ - หัวหน้าองค์กรที่เป็นกิจการของรัฐหรือภายใต้การควบคุมของรัฐรวมทั้งสาขา - ผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยของรัฐ - นายทหารยศตั้งแต่พันเอกหรือนาวาเอกขึ้นไป
รองผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	- เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางรวมทั้งของหน่วยงานฝ่ายตุลาการและหน่วยงานตามรัฐธรรมนูญที่อยู่ในส่วนภูมิภาค - เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของรัฐ - นายทหารยศต่ำกว่าพันเอกหรือนาวาเอกลงมา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เป็นพลเรือนของกองทัพที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาค - เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาค - เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของจังหวัดรวมทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด, รองผู้ว่าฯ และสมาชิกสภาเทศบาล - เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของเทศบาลและเมือง รวมทั้งนายกเทศมนตรี และรองฯ สมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่ของชุมชน (Barangay)
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	- เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ส่วนกลางรวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการและ

	<p>หน่วยงานตามรัฐธรรมนูญ และกิจการของรัฐ และกิจการภายใต้การควบคุมของรัฐและสาขา</p> <p>-เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและลูกจ้างของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>-นายทหารยศต่ำกว่าพันเอกหรือนาวาเอก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เป็นพลเรือนของกองทัพที่ปฏิบัติงานในส่วนกลางทั้งหมด</p> <p>-เจ้าหน้าที่ทั้งในเครื่องแบบและนอกเครื่องแบบ และลูกจ้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานราชทัณฑ์ สำนักดับเพลิงที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง</p>
--	---

มีการจัดทำฐานข้อมูลการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเมื่อเดือนสิงหาคม 2549 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่สำนักงานในส่วนกลาง ระบบนี้อยู่ในระยะเริ่มแรกในระยะต่อไปอาจมีการนำไปใช้กับสำนักงานในภูมิภาคหรือกลุ่มอื่นๆได้ ระบบนี้สามารถรายงานแสดงผลการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินในปีที่ผ่านมาและที่ไม่แจ้งในปัจจุบัน และสามารถวิเคราะห์แนวโน้มการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นของผู้แจ้งด้วย

บทลงโทษ

ผู้ที่ไม่แก้ไขหรือแจ้งรายการทรัพย์สินตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดมีโทษทางวินัย ดังนี้

ความผิดครั้งที่ 1 - พักงาน 1 เดือน และ 1 วันถึง 6 เดือน

ความผิดครั้งที่ 2 - ให้ออก

นอกจากนั้นอาจมีโทษทางอาญาหรือโทษการปกครองตามกฎหมายอื่นๆ อีก

การเข้าถึงข้อมูลการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

- สิ่งแจ้งทั้งหมดจะต้องให้ตรวจสอบได้ตามเวลาที่เหมาะสม
- สิ่งแจ้งทั้งหมดจะต้องให้ทำสำเนาได้ภายหลังจากการแจ้งแล้ว 10 วัน
- ผู้ใดต้องการทำสำเนาเอกสารดังกล่าวต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการทำสำเนา การจัดส่งและการรับรองเอกสาร

- เอกสารเกี่ยวกับการแจ้งรายการทรัพย์สินหนี้สินจะถูกเก็บไว้ให้ประชาชนเข้าถึงได้เป็นเวลา 10 ปีหลังจากได้รับเอกสาร หลังจากนั้นจะถูกทำลายหมดยกเว้นกรณีที่กำลังมีการสอบสวน
- การได้มาหรือใช้เอกสารเกี่ยวกับการแจ้งรายการทรัพย์สินหนี้สินเพื่อวัตถุประสงค์ที่ผิดศีลธรรมหรือขัดต่อนโยบายสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์นอกเหนือจากการใช้โดยหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะถือเป็นการผิดกฎหมาย

ผู้นำเสนอได้สรุปประเด็นหลักที่พบจากการสอบสวนเกี่ยวกับการแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังนี้

- ไม่แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- ไม่แจ้งรายการสินทรัพย์
- ไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลง
- ไม่แจ้งผลประโยชน์ทางธุรกิจและความเกี่ยวข้องทางการเงินอื่นๆ
- สินทรัพย์อยู่ในชื่อของคนอื่น
- เปลี่ยนวิธีการให้ได้ว่าซึ่งสินทรัพย์
- รวมสินทรัพย์ที่ผิดกฎหมายเป็นก่อนแล้วนำไปผสมรวมกับสินทรัพย์ที่ถูกต้องกฎหมาย
- จำหน่ายจ่ายโอนสินทรัพย์ที่ได้มาใหม่ในราคาหลอกลวงสูงเกินจริงเพื่อใช้อ้างสำหรับการมีมูลค่าสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก
- อ้างว่าถูกลี้อตเตอร์
- อ้างว่าเป็นหนี้เงินกู้ธนาคารโดยไม่ได้กู้จริง
- แจ้งสินทรัพย์ที่ไม่ได้มีอยู่จริงในการแจ้งครั้งแรก

Session: *Conflict of Interest as applied in Indonesian legislation and practices*

หัวข้อ DPR and Good Governance Upholding Ethics among various interests

ผู้นำเสนอ Eva K Sundari-PDIP, Member of Commission II and Budget committee
(Member of Parliament (DPR), Indonesia)

ผู้นำเสนอได้กล่าวถึงพัฒนาการของรัฐสภาแห่งประเทศอินโดนีเซีย ในการควบคุมปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยการตราประมวลจริยธรรมของ DPR ซึ่งวางหลักในการควบคุมดูแลภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

- ก่อนที่จะมีการแสดงความคิดเห็น หรือโต้เถียงกันในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง สมาชิกรัฐสภาจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลความจริงหากสมาชิกดังกล่าวมีผลประโยชน์ได้เสียในประเด็นนั้นๆ
- สมาชิกรัฐสภาอาจไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม หากการออกเสียงของสมาชิกท่านนั้นจะมีผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น
- ห้ามมิให้สมาชิกรัฐสภาใช้ตำแหน่งของตนในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีหรือ การดำเนินคดีของศาล หากคดีดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับการมีผลประโยชน์ได้เสียของสมาชิกท่านนั้น
- ห้ามมิให้สมาชิกได้รับประโยชน์ใดๆ ซึ่งต้องห้ามตามกฎหมาย

อย่างไรก็ดี แม้ประมวลจริยธรรมของรัฐสภาจะได้วางหลักปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาผลประโยชน์ขัดกันไว้ ปัญหาการขัดกันของผลประโยชน์ในรัฐสภาก็ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอ ได้แก่

- การที่การปกครองและการเมือง มิได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน ดังนั้น การเมืองจึงมีอิทธิพลมากในระบบการปกครอง
- จริยธรรมในเรื่องผลประโยชน์ขัดกัน มิได้ถูกปลูกฝังในค่านิยมของสังคมอย่างแท้จริง
- กวรมวิธีการคัดเลือกสมาชิกรัฐสภานำไปสู่ภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน
- การที่สมาชิกรัฐสภาบางท่านมาจาก หรือยังคงประกอบอาชีพนักธุรกิจ

จากปัญหาดังกล่าวผู้นำเสนอจึงเห็นว่าประมวลจริยธรรมของรัฐสภานั้น แม้จะวางหลักเป็นอย่างดีและครอบคลุม ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ (ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง) ซึ่งแตกต่างจากประมวลจริยธรรม ที่ใช้ในองค์กร KPK (Commission for Eradication of Corruption) ซึ่งสามารถปรับใช้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ดังเช่น การวางหลักให้กรรมการ และเจ้าหน้าที่ KPK ใช้แนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย และการเปิดเผยรายงานข้อมูลแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ

นอกจากนั้นผู้นำเสนอยังได้เสนอแนะแนวทางในการปรับใช้และบังคับใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่ดี และเพื่อขจัดภาวะผลประโยชน์ขัดกัน ดังนี้

- ให้มีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัดในทุกองค์กร/หน่วยงาน
- เสริมสร้างคุณธรรมที่ดีแก่สังคมโดยการสร้างค่านิยมให้ประชาชนเกรงกลัวต่อการกระทำผิดจริยธรรม มิใช่เกรงกลัวเพียงแต่การกระทำผิดกฎหมาย
- KPK ควรที่จะทำการตรวจสอบการทุจริตในกรณีต่างๆ มากขึ้น เพื่อให้ได้แนวทางในการปฏิบัติ และเป็นตัวอย่างแก่เจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้กระทำการทุจริตในกรณีดังกล่าว

หัวข้อ Conflict of Interest in Indonesia, From Legalistic Approach to Effective Institutional changes

ผู้นำเสนอ Arief T. Surowigjojo, Lawyer, Indonesia

ผู้นำเสนอกล่าวถึงความคิดเห็นของตนว่า ปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นปัญหาใหญ่ในประเทศอินโดนีเซีย โดยสาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าวนั้น เกิดจากการที่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงของรัฐไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดต่อจริยธรรม มาตรการเพื่อลดช่องว่างของปัญหาผลประโยชน์ขัดกันในประเทศอินโดนีเซีย ที่ผู้นำเสนอกล่าวถึงมีดังนี้

1. มาตรการที่กำหนดโดย OECD
2. มาตรการที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC)
3. มาตรการอื่นๆ ที่กำหนดในกฎหมายของอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาการขัดกันของผลประโยชน์ในประเทศอินโดนีเซีย

ผู้นำเสนอได้อธิบายถึงภาวะของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมในประเทศอินโดนีเซียที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ได้แก่

- การที่เจ้าหน้าที่รัฐออกนโยบาย หรือตรากฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง แม้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ทางการเงินหรือไม่ก็ตาม
- การที่เจ้าหน้าที่รัฐดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน
- การที่เจ้าหน้าที่รัฐรับเงิน สิ่งของ หรือบริการ ซึ่งอาจส่งผลเป็นการต่างตอบแทนแก่ผู้ให้ในอนาคต
- การที่เจ้าหน้าที่รัฐทำงานให้กับบริษัทเอกชนหรือมีตำแหน่งอยู่ในบริษัทเอกชน ซึ่งการดำเนินธุรกิจของบริษัทเอกชนนั้นจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับนโยบายที่ออกโดยเจ้าหน้าที่รัฐ หรือองค์กรของเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าว
- การที่เจ้าหน้าที่รัฐประกอบอาชีพอื่นพร้อมกับจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ได้

ผู้นำเสนอได้อธิบายถึงการใช้มาตรการป้องกันการเกิดภาวะผลประโยชน์ทับซ้อนของสถาบัน และหลักการดำรงตนที่ดีของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งผู้เสนอได้ยกตัวอย่างกรณี การที่ประมวลจริยธรรมของศาลฎีกา ซึ่งบัญญัติถึงหลักปรัชญาในการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของ

ตุลาการ และตัวอย่างหลักการดำรงตนของ KPK ซึ่งประมวลจริยธรรมของ KPK นั้น มิได้เพียงแต่กำหนดถึงข้อควรและข้อห้ามในการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ยังได้กำหนดถึงข้อควรปฏิบัติในการใช้ชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่ KPK อีกด้วย

ในตอนท้าย ผู้นำเสนอได้นำเสนอแนวทางการป้องกันและขจัดปัญหาผลประโยชน์ขัดกัน โดยมีใจความหลัก ดังนี้

- ควรให้มีการศึกษาและทำความเข้าใจอย่างละเอียดถึงหลักการของการขัดกันของผลประโยชน์ที่กำหนดในกฎหมาย ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งปรับใช้ในองค์กร/หน่วยงานต่างๆ โดยให้หลักการดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้จริงและมีบทลงโทษอย่างชัดเจน
- มีการเรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจหลักการของการขัดกันของผลประโยชน์
- ผู้นำองค์กร/หน่วยงานควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ พร้อมทั้งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลหากเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนได้เสียหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับใดๆ กับผลประโยชน์ ทั้งนี้ ต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบในเรื่องผลประโยชน์ได้เสียอย่างละเอียด
- รัฐบาลควรสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายซึ่งเข้ามาดูแลและควบคุมปัญหาการขัดกันของผลประโยชน์
- ควรมีกฎหมายในเรื่องการคุ้มครองพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสให้ชัดเจน
- รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและการให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างจริงจังในการแยกแยะความแตกต่างว่าการกระทำใดเป็นการกระทำ ความผิดทุจริต และไม่เป็นการกระทำผิดดังกล่าว หรือเป็นเพียงการกระทำผิดต่อจริยธรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ได้

หัวข้อ Corruption and Conflict of Interest in Indonesia

ผู้นำเสนอ Christianito Wibisono, Economist, Indonesia

ผู้นำเสนอแยกประเภทของการคอร์รัปชันในประเทศอินโดนีเซียออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ ตามคำจำกัดความของ United Nations Development Programme (UNDP) คือ

1. State Capture Type of Corruption (SCTC) เป็นการคอร์รัปชันซึ่งเกิดขึ้นจากการสมรู้ร่วมคิดระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับภาคเอกชนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

2. Petty Administrative Corruption (PAC) เป็นการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองที่กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ เช่น การติดสินบนเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน อันเป็นผลมาจากการที่มีรายได้น้อยกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ผู้นำเสนออธิบายว่าถึงแม้ประเทศอินโดนีเซียจะได้รับอิสรภาพมาช้านานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้เพราะความหละหลวมในการตรวจสอบและการเอาผิดต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตน ซึ่ง SCTC เป็นแม่แบบให้กับเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับกลางถึงระดับล่างได้เอาอย่างในการทุจริตที่เรียกว่า PAC สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้มีปัญหาการทุจริตแบบ SCTC ก็เพราะว่าประเทศอินโดนีเซียไม่มีความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างถ่องแท้จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งระบบที่นั่นควรจะมีการวิเคราะห์หรืออย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้การทำงานโปร่งใส และมีสื่อที่เป็นกลางควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

การทุจริตในประเทศอินโดนีเซียนั้นเกิดขึ้นในเจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีตั้งแต่การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องไปจนถึงการระดมทุนเพื่อการหาเสียงของนักการเมือง และการดำรงตำแหน่งทางปกครองโดยนักธุรกิจซึ่งเข้ามาแสวงหาผลกำไรของตนเองจนทำให้เกิดการผูกขาดทางการค้า

ผู้นำเสนอได้อธิบายถึงหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้การทุจริตนั้นยังคงมีอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย คือการที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำผิดกันอย่างมากมาย การทุจริตมีในเจ้าหน้าที่ทุกระดับจนไม่สามารถเอาผิดใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดได้ เพราะการจะลงโทษผู้กระทำผิดทั้งหมดก็จะทำให้งานไม่สามารถเคลื่อนไปได้ ซึ่งก็มีวิธีแก้ปัญหาคือ การลดหย่อนโทษให้กับเจ้าหน้าที่ที่กลับตัวกลับใจ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการทุจริตนั้นจ่ายค่าปรับและคืนเงินผลประโยชน์ที่ได้รับแก่รัฐภายในเวลา 1 ปี ซึ่งแน่นอนว่า ผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่กระทำการทุจริตก็ต้องจ่ายเงินจำนวนนี้เช่นกัน ทั้งนี้เพื่อนำเงินจำนวนที่ได้รับคืนไปพัฒนาองค์กรเพื่อมาควบคุมดูแลการทุจริตคอร์รัปชัน และสำหรับผู้ที่ไม่ยอมคืนหรือทำตามกฎการลดหย่อนโทษ 1 ปี จะต้องมีภาระหน้าที่การพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของผลประโยชน์ที่ตนได้รับ

ผู้นำเสนอได้นำเสนอตัวอย่างที่ดีในการจัดการดูแลเพื่อความโปร่งใส เช่นในประเทศสหรัฐ ที่นักธุรกิจสามารถลงเล่นการเมืองได้ แต่จะต้องให้บริษัทจัดการสินทรัพย์เพื่อผู้อื่น (Blind Trust) เข้ามาควบคุมดูแลกิจการทั้งของตนเองและของครอบครัวตามที่กฎหมายกำหนด และนักการเมืองจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกจะเป็นการยื่นบัญชีฐานะการเงินส่วนตัว และอีกครั้งจะเป็นการยื่นบัญชีการเงินของพรรคที่มีการระดมเงินมาเพื่อใช้ในการหาเสียงเงินเพื่อใช้ในการหาเสียงของพรรคการเมืองจะต้องโปร่งใส และเปิดเผย โดยมีสถาบันวิจัย Center of Responsive Politics (CRP) เป็นผู้ควบคุมดูแลความโปร่งใส

ในตอนท้ายผู้นำเสนอได้แสดงความเห็นว่าทุกวันนี้การทุจริตคอร์รัปชัน มีแต่จะเพิ่มมากขึ้น เพราะแนวทางในการยกยอกเงินของรัฐนั้นมีมากมายและยากที่จะตามจับกุม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือกันขององค์กรระหว่างประเทศและจากหลายๆหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทำให้ปัญหาการทุจริตนั้นหมดไป

Session: Implementation and Enforcement: Law and Instruments

หัวข้อ Conflict of Interest: Tools for implementation and enforcement

ผู้นำเสนอ Janos Betok, Senior Governance Specialist, Innovation and Integrity Division, Directorate for Public Governance and Territorial Development, OECD

ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงที่มาของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

- เกิดจากความสัมพันธ์ส่วนบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ทางครอบครัว เพื่อน สังคม
- เกิดจากผลประโยชน์ต่างๆ เช่น ผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจ การบริการ ฯลฯ
- เกิดจากความสัมพันธ์ทางการเมือง
- เกิดจากการบริหารจัดการอย่างซ้ำानาญการทำให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์

จากสถิติของประเทศสมาชิก OECD ทั้ง 30 ประเทศ นั้น ผลประโยชน์ สิ่งของ และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ถือเป็นแหล่งที่มาของการเกิดภาวะผลประโยชน์ทับซ้อนมากเป็นอันดับหนึ่ง และผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นแหล่งที่มา มากเป็นอันดับที่สอง ส่วนหนี้สินและความรับผิดชอบต่างๆ ถือเป็นแหล่งที่มา น้อยสุดเป็นอันดับสุดท้าย

ผู้นำเสนอได้นำเสนอคำนิยาม และความหมายของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนี้

- การขัดกันระหว่างผลประโยชน์เป็นการขัดกันระหว่างภาระหน้าที่กับผลประโยชน์ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นสามารถส่งผลกระทบต่อภาระหน้าที่ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้
- การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมนั้น วิทยุชนซึ่งรู้ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ต้องเข้าใจได้ว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐที่จะได้รับนั้น

สามารถมีอิทธิพลต่อการกระทำในอำนาจหน้าที่ หรือการตัดสินใจตามตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นได้

ทั้งนี้ผู้นำเสนอได้อธิบายว่าการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมนั้นมิได้เป็นการกระทำทุจริตเสมอไป แต่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมอย่างมาก ซึ่งหากมิได้มีการจัดการและแก้ไขอย่างสมควรแล้วจะนำไปสู่การทุจริตได้

ในการจัดหาเครื่องมือเพื่อจัดการกับปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ผู้นำเสนอได้นำเสนอแนวทาง และนโยบายจาก OECD เพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว ดังนี้

- การพัฒนาโครงสร้างของนโยบาย - การกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ต่างๆ เพื่อป้องกันและจัดการกับปัญหาการขัดกันของผลประโยชน์ การเสนอแนะนโยบายเพื่อจำแนกการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับผลประโยชน์ส่วนรวม และจำแนกการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ กับ การเปิดเผยข้อมูลเป็นการส่วนตัว
- การปรับใช้นโยบายซึ่งได้พัฒนาขึ้น - ควรมีการก่อตั้งสถาบันที่เข้ามาควบคุมดูแลรวมถึงมีการบังคับใช้นโยบายเหล่านั้นอย่างจริงจัง ดังเช่น การกำหนดความรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐผู้กระทำผิด

ทั้งนี้ นโยบายและมาตรการต่างๆ ข้างต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าใจถึงภาวะการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และมีความสามารถในการกำจัด หรือหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวได้

นอกจากนั้นแล้ว ผู้เสนอยังได้เน้นถึงกรณีปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมภายหลังการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ (Post-Public Employment) ซึ่งประเทศสมาชิก OECD ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ และมีการปรับใช้มาตรการ และออกกฎหมายเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่อย่างไรก็ตามผู้เสนอมีความเห็นว่ามาตรการและกฎหมายเหล่านั้นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการกับปัญหาผลประโยชน์ขัดกันภายหลังการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรการ หรือวิธีการต่างๆ ที่ประเทศสมาชิก OECD ใช้เพื่อป้องกันปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมภายหลังพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐได้แก่

- บุคคลที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หรือพ้นจากตำแหน่งเดิมนั้น ต้องได้รับความยินยอมก่อนการเข้ารับตำแหน่งใหม่
- มีการเปิดเผยโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐถึงการจ้างงานหรืออาชีพใหม่ที่ได้รับเสนอ
- มีการเปิดเผยโดยองค์กรหรือบริษัทซึ่งได้เสนองานหรือตำแหน่งให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ
- มีการให้ข้อมูลต่างๆ ถึงการตัดสินใจ หรือการกระทำที่ผ่านมาของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ
- มีการแจ้งแก่ผู้ว่าจ้างใหม่ของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐถึงข้อห้าม หรือเงื่อนไขต่างๆ

สุดท้ายผู้นำเสนอได้ทำการสรุปว่าปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมนั้น เป็นปัญหาที่สำคัญและเกิดขึ้นจริง ซึ่งต้องการการป้องกัน การแก้ไข และการจัดการอย่างเหมาะสม

หัวข้อ Private Gain from Public Loss: How Thailand Copes with Corruption from Conflict of Interest

ผู้นำเสนอ Prof. Medhi Krongkaew, Commissioner, the National Counter Corruption Commission, Thailand

ผู้นำเสนอมองว่าประเทศไทยถือว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการจัดการกับการคอร์รัปชันเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆทั่วโลก ซึ่งมีการมองว่าประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีปัญหาในเรื่องนี้มากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยคือเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอนี้จะให้ความสำคัญในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นสำคัญ โดยจะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการจัดการกับปัญหาดังกล่าวในอนาคตด้วย

ผู้นำเสนอได้ชี้แจงถึงผลประโยชน์ทับซ้อนว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการคอร์รัปชัน โดยคำว่าคอร์รัปชันนั้นมีการให้คำจำกัดความว่า เป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของหน่วยงานรัฐ ซึ่งเป็นกรกระทำที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายที่ทำให้เกิดการรั่วรัยขึ้นจากการใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง เรื่องของการคอร์รัปชันจะมีความใกล้เคียงกับเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งโดยพฤติกรรมจะให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์สาธารณะ หากว่ามีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนเข้ามาเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐจะปฏิบัติงานโดยคาดหวังในผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับมากกว่าจะคาดหวังจากเงินเดือนที่ได้รับโดยปกติ

ในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นได้มีผู้ที่ให้คำจำกัดไว้หลากหลาย ขณะที่ปัญหาคือเรื่องการที่จะกำหนดว่าเรื่องใดเป็นสิ่งที่กระทำได้หรือเรื่องใดไม่สามารถจะกระทำได้ โดยวิธีการที่ปลอดภัยที่สุดคือการกำหนดกฎเกณฑ์ความประพฤติ และมีการประกาศใช้ให้ทราบโดยทั่วไป โดยผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นจะมองออกง่ายหากเป็นเรื่องของผลประโยชน์ในรูปตัวเงินที่ได้รับ แต่ในด้านตรงกันข้าม หากว่าไม่ได้เป็นประโยชน์ในรูปตัวเงินก็เป็นการยากที่จะมองออก ดังนั้นทางออกที่ดีที่สุดคือการออกกฎหมายมารองรับในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนให้ชัดเจน

ผู้นำเสนอกล่าวเสริมว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องส่วนแรกคือ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 147-166 ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐ

กฎหมายในกลุ่มที่สอง เป็นกฎหมายเฉพาะที่เจาะจงถึงเจ้าหน้าที่เฉพาะกลุ่ม เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 ซึ่งมีเนื้อหาใกล้เคียงกับประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนั้นยังพบกฎหมายอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องผลประโยชน์ขัดกัน เช่น มาตรา 18 ของ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

กฎหมายในกลุ่มที่สาม เป็นกฎหมายที่อยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่สามส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลัก และบทที่ 9 ได้กำหนดถึงการกระทำที่ไม่สามารถกระทำได้ ส่วนที่สองคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเสนอราคา และจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล โดยเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนจะพบใน มาตรา 11-13 และกฎหมายส่วนที่สามที่อยู่ใต้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คือ พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรีก่อน พ.ศ. 2543 เป็นกฎหมายที่ห้ามรัฐมนตรีเข้าไปมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทที่รัฐมนตรีเข้าถือหุ้นจำนวนมากอยู่

กฎหมายต่างๆ เหล่านี้จะถูกนำมาใช้ในการพิจารณาตามความเหมาะสม และเพื่อป้องกันภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน อย่างไรก็ตามการใช้กฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป การนำไปปรับใช้ยังต้องพบกับปัญหาอุปสรรคในประเด็นของการคอร์รัปชันและการทำผิดวินัยในกรณีต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีเวลามากขึ้นในการทำงานเพื่อรับมือกับประเด็นเหล่านี้

ผู้นำเสนอได้กล่าวถึงแนวทางใหม่ในการดำเนินงานซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินแนวทางในการทำงานใหม่ให้มีความเหมาะสมกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนอันเป็นผลที่เชื่อมโยงกับการคอร์รัปชัน โดยมีแนวทางใหม่ ดังนี้

- กรรมการทั้ง 9 ท่านตกลงที่จะเน้นหนักในเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันโดยจะให้ความสำคัญในเรื่องการปราบปรามและการลงโทษซึ่งจะให้ความสำคัญในทั้งสองเรื่องเท่าๆ กัน
- จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองได้ถูกวางแบบแผนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐจะมีทั้งเรื่องมาตรฐานหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมในระดับสูง
- ไม่นานมานี้ศาลได้มีการตัดสินให้โครงการขนาดใหญ่ในเรื่องการคมนาคมอันเป็นการเกี่ยวพันระหว่างภาครัฐกับเอกชนตกเป็นโมฆะเนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่กระทำการในนามของรัฐได้รับผลประโยชน์จากเอกชน คำพิพากษาดังกล่าว ถือเป็น การสร้างต้นแบบในการพิจารณาคดีและสอบสวนสำหรับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อจัดการกับกรณีผลประโยชน์ทับซ้อน
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเข้าร่วมกับรัฐบาลในการประกาศการต่อต้านการคอร์รัปชัน และทำงานร่วมกันในแนวทางใหม่สำหรับการต่อต้านการคอร์รัปชัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำลังพัฒนาแนวทางใหม่ในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงทางฐานะการเงินของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูง เพื่อที่จะควบคุมการเปลี่ยนแปลงทางทรัพย์สินและประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งการรายงานและติดตามการดำเนินการทางการเงินและด้านอื่นๆ

ผู้นำเสนอกล่าวสรุปว่าการนำเสนอเน้นถึงความเกี่ยวข้องและความสำคัญในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน โดยผลประโยชน์ทับซ้อนจะเกิดเมื่อมีการต้องตัดสินใจการดำเนินงานตามหน้าที่เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ส่วนตัวที่เจ้าหน้าที่รัฐจะได้รับ ปัจจุบันมีทั้งองค์กรและเจ้าหน้าที่รัฐหลายๆ ฝ่ายพยายามที่จะจัดการกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแต่ความสำเร็จยังไม่เกิดผลชัดเจน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพยายามที่จะรับมือกับ

ปัญหาต่างๆ โดยการใช้กฎหมายที่มีอยู่รวมทั้งกฎหมายใหม่ๆ ซึ่งการปฏิบัติงานในขณะนี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในอนาคตอันใกล้

หัวข้อ Managing Conflict of Interest in the Public Sector - The Hong Kong Experience

ผู้นำเสนอ Mr. Samuel Hui, Assistant Director of Corruption Prevention Independent Commission Against Corruption, Hong Kong Special Administrative Region, China

ผู้นำเสนอได้นำเสนอความหมายของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งหมายถึง การที่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐขัดกันกับผลประโยชน์ของรัฐหรืออำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำเสนอเห็นว่าความหมายของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์นั้นไม่มีความซับซ้อนแต่อย่างใด แต่ในความเป็นจริงแล้วมักจะเกิดปัญหาอยู่เสมอในการตีความว่าเมื่อใดจึงเกิดการขัดกันของผลประโยชน์ขึ้น

ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงประสบการณ์ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกงในการจัดการกับปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม โดยผู้นำเสนอได้อธิบายถึงภาครัฐ ซึ่งหมายถึง เจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายนิติบัญญัติ โดยรวมถึงองค์กรหรือหน่วยงานกึ่งภาครัฐ ดังเช่น องค์กรหรือหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย และองค์กรหรือหน่วยงานให้บริการสาธารณะ

ทั้งนี้ฝ่ายภาครัฐจำต้องถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่กำหนด ดังนี้

- **การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ** จะต้องได้รับการอนุมัติก่อนรับผลประโยชน์
- **การขัดกันของผลประโยชน์** เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องหลีกเลี่ยง และเปิดเผย หากมีการขัดกันของผลประโยชน์เกิดขึ้น
- **การลงทุน** เจ้าหน้าที่รัฐต้องแจ้งข้อมูลการลงทุนของตนอย่างสม่ำเสมอ
- **การทำงานอื่น** เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องได้รับการอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานก่อนที่จะรับงานอื่นที่มีค่าตอบแทนได้ ในกรณีที่งานอื่นเป็นงานที่ไม่มีค่าตอบแทน เจ้าหน้าที่รัฐสามารถใช้ดุลยพินิจว่าการรับงานดังกล่าวจะเป็นการก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์หรือไม่ หากเป็นการก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานก่อน
- **การทำงานภายหลังพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ** ภายในเวลาสองปีหลังพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลก่อนที่จะรับงานอื่น

- **การเก็บข้อมูลเป็นความลับ** เจ้าหน้าที่รัฐมีความรับผิดชอบทางอาญาหากทำการเปิดเผยข้อมูลซึ่งเป็นความลับของรัฐโดยมิได้รับอนุญาต

นอกจากนั้นแต่ละองค์กรของรัฐยังมีการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ซึ่งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม และให้ตัวอย่างของการขัดกันของผลประโยชน์ในการทำงานอีกด้วย ซึ่งจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้วัฒนธรรมขององค์กรเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ในการควบคุมดูแลการขัดกันของผลประโยชน์นั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือการแจ้งหรือเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งฮ่องกงมีระบบการให้เปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสมันมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- ให้มีการแจ้งผลประโยชน์ทางการเงิน (การลงทุนต่างๆ การถือหุ้น รวมถึงการลงทุนของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งได้กระทำไปในนามของผู้อื่น)
- การแจ้งหรือเปิดเผยการขัดกันของผลประโยชน์ในทันทีเมื่อเกิดขึ้น
- เอกสารต่างๆ ในการแจ้งหรือเปิดเผย ถือเป็นสิ่งสำคัญเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่รัฐผู้เกี่ยวข้อง และเพื่อช่วยหน่วยงานรัฐในการกำกับดูแล

และเพื่อให้ระบบการตรวจสอบข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการกำหนดให้ข้อมูลต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐทำการแจ้งหรือเปิดเผยนั้น สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย คือมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชน และในกรณีที่มีการขัดกันของผลประโยชน์เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่รัฐจะได้รับคำแนะนำตามความเหมาะสม เช่น การถอนตัวจากการมีส่วนในการตัดสินใจตามอำนาจหน้าที่ หรือการสละผลประโยชน์ส่วนตน

นอกจากระบบควบคุมดูแลการขัดกันของผลประโยชน์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้นำเสนอยังให้ความสำคัญของการฝึกอบรมและให้การศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ และจริยธรรม ต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติหน้าที่

ผู้นำเสนอได้อธิบายถึงฐานความผิดของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งรับประโยชน์อันมิควรได้ โดยการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นความผิดฐานรับสินบน และทุจริตต่อหน้าที่ และอาจเป็นความผิดฐานประพฤติมิชอบอีกด้วย ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายจารีตประเพณีที่มีได้กำหนดไว้ในกฎระเบียบใด โดยการขัดกันของผลประโยชน์นั้น ถือเป็นรูปแบบที่ชัดเจนในการก่อให้เกิดการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ศาลได้ให้คำจำกัดความของการประพฤติมิชอบไว้อย่างชัดเจน คือ การที่เจ้าหน้าที่รัฐ ในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน เจตนาที่จะประพฤติมิชอบโดยการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยปราศจากข้อแก้ตัวที่รับฟังได้

ในตอนท้าย ผู้นำเสนอได้แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาการขัดกันของผลประโยชน์นั้นสามารถแปรผันไปได้ตามกาลเวลา การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจถือเป็นการการขัดกันของ

ผลประโยชน์ในปัจจุบัน อาจไม่เป็นการขัดกันของผลประโยชน์ในอนาคต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ กฎ ระเบียบ และนโยบาย ซึ่งวางหลักในเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ จะต้องมีการทบทวนและ แก้ไขอย่างสม่ำเสมอให้ตามทันสังคมปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปรับใช้และ บังคับใช้

Session: Implementation and enforcement mechanisms in politics, administration and business

หัวข้อ Conflict of interest enforcement in the U.S.

ผู้นำเสนอ Mr.Peter J.Ainsworth, Senior Deputy Chief, Public Integrity Section, Criminal Division, Department of Justice

นำเสนอการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกฎหมายที่ใช้คือ Title 18 U.S.C. มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐใน ลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน คือ

- มาตรา 201 (b) การให้และรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐและพยาน
- มาตรา 203 การให้และรับเงินค่าตอบแทนของสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่รัฐในเรื่องที่มีผลกระทบต่อรัฐบาล
- มาตรา 205 การเป็นตัวแทนหรือรับประโยชน์ในการฟ้องเรียกจากรัฐหรือและเรื่องอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อรัฐบาล
- มาตรา 207 ข้อจำกัดในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ลูกจ้างและเจ้าหน้าที่ที่มาจากการเลือกตั้งของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ
- มาตรา 208 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเงินส่วนตัว
- มาตรา 209 เจ้าหน้าที่และลูกจ้างต้องรับเงินเดือนจากรัฐบาลเท่านั้น

หัวข้อ Detecting conflict of interest in politics and election financing in the US

ผู้นำเสนอ Mr.Larry Makinson, Center for Responsive Politics

นำเสนอเรื่องการตรวจหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อนทางการเมืองและการให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Center for Responsive Politics (CRP) ซึ่งเป็นกลุ่มนักวิจัยที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดและไม่แสวงหากำไรตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตันดี.ซี. ที่ทำการวิจัยโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นหลักเพื่อติดตามการใช้เงินในกิจกรรมการเมืองและผลของการใช้เงินดังกล่าวที่มีผลต่อการเลือกตั้งและนโยบายสาธารณะ โดยทำการวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินในการรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กระตุ้นให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกตั้งมากขึ้น และเพื่อให้ได้รัฐบาลที่มีความรับผิดชอบ โดย CRP ดำเนินการดังนี้

- รวบรวมข้อมูลการให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- จัดระบบข้อมูลของผู้ให้เงินสนับสนุนและนายจ้าง
- จำแนกข้อมูลผู้ให้เงินสนับสนุนตามกิจการ/กลุ่ม
- จัดทำข้อมูลเฉพาะของนักการเมือง กิจการและผู้ให้เงินสนับสนุนรายใหญ่
- ประสานงานกับสื่อมวลชนเพื่อให้มีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างกว้างขวาง

ในช่วงระยะปี 2531 – 2537 CRP จัดพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบหนังสือจำนวน 1,300 หน้า ในราคา 190 เหรียญสหรัฐส่วนใหญ่เผยแพร่ในกรุงวอชิงตันดี.ซี. และในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ตั้งแต่ปี 2539 ได้เผยแพร่ข้อมูลลงบน website ซึ่งทำให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็สามารถเรียกดูข้อมูลได้

ผู้นำเสนอได้สรุปผลการติดตามและการวิเคราะห์ข้อมูลโดย CRP ดังนี้

- การเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา มีค่าใช้จ่ายสูงและยิ่งสูงขึ้นทุกๆ ปี ดูได้จากข้อมูลการเลือกตั้งประธานาธิบดี

ปี 2543

Bush ใช้เงิน 193 ล้านดอลลาร์

Gore ใช้เงิน 133 ล้านดอลลาร์

ปี 2547

Bush ใช้เงิน 367 ล้านดอลลาร์

Kerry ใช้เงิน 329 ล้านดอลลาร์

ปี 2551 ประมาณการว่าผู้สมัครจะมีการใช้เงิน 500 ล้านดอลลาร์ หรือมากกว่านั้น

- ข้อมูล ปี 2549 พบว่า

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วาระ 2 ปี)

- ผู้สมัครใช้เงินเฉลี่ยคนละ 1.3 ล้านดอลลาร์ เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งกลับมาใหม่
- ผู้สมัครที่ชนะการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกใช้เงินเฉลี่ยคนละ 1.8 ล้านดอลลาร์

การเลือกตั้งวุฒิสมาชิก (วาระ 6 ปี)

- ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับขนาดของมลรัฐและระดับของการแข่งขันในมลรัฐนั้น
- การรณรงค์หาเสียงที่ใช้เงินมาก 10 อันดับแรกใช้เงินอย่างน้อย 15 ล้านดอลลาร์
- Hillary Clinton ใช้เงินในการรณรงค์หาเสียงมากที่สุดโดยใช้ 34 ล้านดอลลาร์
- ในอดีต (ปี 2543) มีผู้ใช้จ่ายเงินในการรณรงค์หาเสียงมากที่สุด โดยใช้ 63 ล้านดอลลาร์
- การแข่งขันยิ่งน้อยลงโดยเฉพาะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่ามากกว่า 60 % ของการเลือกตั้งผู้ชนะการเลือกตั้งใช้เงินมากกว่าผู้แพ้ถึง 10 ต่อ 1 หรือมากกว่านั้น

สรุปบทเรียนจากการเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา

- อำนาจนำมาซึ่งเงินหากตามเส้นทางเงินไปก็จะพบว่าอำนาจอยู่ที่ไหน
- การทุจริตในระบบเป็นสิ่งที่อันตรายมากกว่าการทุจริตรายบุคคลถึงแม้ไม่มีการกระทำผิดกฎหมายเลยก็ตาม
- ความโปร่งใสเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งแต่ก็ยังไม่เพียงพอ
- จำเป็นต้องมีหน่วยงานอิสระของรัฐที่จะติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งและการบังคับใช้กฎหมาย
- จำเป็นต้องมีสื่อและ NGOs ที่จะช่วยวิเคราะห์ข้อมูลการให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้ง
- จำเป็นต้องมีสื่อที่เกี่ยวข้องและมีเสรีภาพในการนำเสนอข้อเท็จจริงและนัยยะที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนรับทราบ

จากการรวบรวมข้อมูลของ CRP ทำให้ผู้สนใจสามารถเข้าไปดูรายละเอียดข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ

- จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับการสนับสนุน(แยกตามพื้นที่/เขตเลือกตั้ง, แหล่งที่มาของเงิน แยกตามประเภทผู้ให้/กิจการ) รวมทั้งจำนวนเงินที่ใช้ไปในการรณรงค์หาเสียง
- ประเมินความสมบูรณ์ในการรายงานการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้ง เช่น แสดงรายการที่เปอร์เซ็นต์ ไม่แสดงรายการที่เปอร์เซ็นต์
- การแสดงบัญชีทรัพย์สินของผู้สมัครแต่ละคน

- ข้อมูลที่สมาชิกพรรคแต่ละพรรคมีส่วนร่วมลงทุนในกิจการต่างๆ
- ข้อมูลที่บริษัทหรือกิจการต่างๆให้การสนับสนุนแต่ละพรรคการเมืองในแต่ละปี

ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง/ ผู้ชนะการเลือกตั้งกับผู้ให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้ง

หัวข้อ Preventing conflict of interest in the administration through a Code of Conduct and Ethics legislation; experience of the People's republic of China

ผู้นำเสนอ Mr.Song Dajun, Deputy Director General for Administrative Supervision and Inspection, Ministry of Supervision, People's Republic of China

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสนใจในการป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อรับประกันความมีคุณธรรมของรัฐบาลและป้องกันการทุจริต โดยการเสริมสร้างมาตรการทางกฎหมายและจัดทำจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการโดยเน้นที่ 3 หลักการ คือ

1. หลักการและข้อกำหนดทั่วไป ประกอบด้วย
  - จรรยาบรรณของข้าราชการ
  - กฎระเบียบเกี่ยวกับความมีคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
  - กฎระเบียบเกี่ยวกับการห้ามข้าราชการแสวงหาผลประโยชน์โดยใช้อำนาจหน้าที่
2. กฎระเบียบเฉพาะเรื่อง
  - ห้ามข้าราชการเสนอให้และรับของขวัญในการปฏิบัติงาน
  - ห้ามข้าราชการเสนอให้และรับเงิน, หลักทรัพย์ บัตรกำนัลในการปฏิบัติงานในหน้าที่
  - กฎระเบียบเกี่ยวกับการทำธุรกิจและดำเนินกิจการของคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของจังหวัดหรือเมือง ฯลฯ
3. บทบัญญัติที่อยู่ในกฎหมายอื่น
  - กฎหมายข้าราชการพลเรือน
  - กฎระเบียบต่างๆเกี่ยวกับวินัยและการลงโทษข้าราชการ

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดทำระบบกลไกและกฎระเบียบต่างๆเพื่อป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการประกอบด้วย

- 1). กลไกการควบคุมการใช้อำนาจของข้าราชการ
- 2). ห้ามข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์
- 3). กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการ

- 4). กฎระเบียบเกี่ยวกับการทำงานอื่นนอกเหนือจากการทำงานในหน้าที่และการทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งหน้าที่แล้ว
- 5). กฎระเบียบเกี่ยวกับการทำงานของคู่สมรสและบุตร
- 6). กฎระเบียบเกี่ยวกับการแสดงรายได้และการรายงานการทำกิจการต่างๆที่สำคัญ
- 7). กฎระเบียบเกี่ยวกับการหลบเลี่ยง
- 8). ห้ามการรับของขวัญและเงิน
- 9). ห้ามแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย

หัวข้อ Preventing conflict of interest in the Australian Public Service

ผู้นำเสนอ Michael Jones, Senior Executive Advisor, Australian Public Service Commission

นำเสนอการบังคับใช้จรรยาบรรณเพื่อป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการออสเตรเลียซึ่งดำเนินการภายใต้ Public Service Act 1999 โดย Australian Public Service (APS) กฎหมายนี้บังคับใช้กับข้าราชการของรัฐบาลกลาง (Federal level) จำนวน 146,000 คน โดยกำหนดให้ข้าราชการปฏิบัติตามค่านิยมและจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 ของ Public Service Act หากฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษ

ค่านิยมสำหรับข้าราชการมี 15 ประการภายใต้กรอบหลัก 4 เรื่องคือ

- ความสัมพันธ์กับรัฐบาลและรัฐสภา
- ความสัมพันธ์กับประชาชน
- ความสัมพันธ์ในสถานที่ทำงาน
- พฤติกรรมส่วนบุคคล

จรรยาบรรณกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมที่กำหนดให้ข้าราชการรวมทั้งหัวหน้าหน่วยงานซึ่งรวมถึงการยึดถือปฏิบัติตามค่านิยมและควมมีคุณธรรมและรักษาชื่อเสียงของความเป็นข้าราชการที่ดี อันเป็นการเชื่อมโยงระหว่างจรรยาบรรณกับค่านิยมซึ่งหมายความว่าหากไม่ยึดถือปฏิบัติตามค่านิยมที่กำหนดไว้ก็อาจเป็นการผิดต่อจรรยาบรรณด้วย จรรยาบรรณที่กำหนดไว้ครอบคลุมถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ซื่อตรงที่คาดหวังว่าข้าราชการควรมีคือ

- มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรม
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเคารพและให้เกียรติผู้อื่นโดยปราศจากการคุกคาม
- ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
- ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและตามที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการสั่งให้ทำตามความเหมาะสม

- รักษาความลับในการดำเนินการเกี่ยวกับรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดของรัฐมนตรี
- เปิดเผยและหลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่
- ใช้ทรัพยากรของรัฐอย่างเหมาะสม
- ไม่ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือทำให้เกิดการเข้าใจผิดสำหรับการนำไปใช้ในราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของข้าราชการ
- ไม่ใช่ไปในทางที่ไม่เหมาะสมซึ่งข้อมูลภายใน สถานภาพ อำนาจหน้าที่ เพื่อให้ได้มาหรือแสวงหาซึ่งผลประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น
- ยึดถือและปฏิบัติตามค่านิยม ความมีคุณธรรมและรักษาชื่อเสียงที่ดีของข้าราชการตลอดเวลา
- รักษาชื่อเสียงที่ดีของประเทศออสเตรเลียตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศ
- ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบอื่นๆ

หน่วยราชการแต่ละหน่วยมีหน้าที่ในการสอดแทรกค่านิยมและจรรยาบรรณไว้ใน การปฏิบัติงานและการตัดสินใจ โดยกุญแจสำคัญที่จะทำให้แน่ใจว่าข้าราชการเข้าใจข้อบังคับต่างๆ ได้แก่

- หัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติตามค่านิยมและจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัดไม่เฉพาะ การปฏิบัติตัว แต่รวมถึงกำหนดนโยบายและระบบเพื่อเพิ่มความหนักแน่นในการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานค่านิยมที่กำหนด
- กรอบการบริหารจัดการ ระบบและเอกสารของหน่วยงานต้องสะท้อนให้เห็นถึง ค่านิยมและจรรยาบรรณที่กำหนด
- หน่วยงานต้องมีกลไกในการป้องกันและทำให้การประพฤติมิชอบและไม่เหมาะสมในหน่วยงานลดลง

นอกจากนั้นหัวหน้าหน่วยงานต้องกำหนดวิธีการขั้นตอนการสอบสวนการประพฤติมิชอบ ของข้าราชการในสังกัดอย่างยุติธรรม ไม่มีอคติหรือผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้องหัวหน้า หน่วยงานสามารถดำเนินการเอาโทษกับข้าราชการที่ละเมิดจรรยาบรรณตามที่กำหนดไว้โดย

- ให้ออก
- ลดตำแหน่ง
- เปลี่ยนหน้าที่
- ลดขั้นเงินเดือน

- หักเงินเดือนเป็นค่าปรับ
- ว่ากล่าวตักเตือน

จากข้อมูลระหว่างปี 2548 - 2549 พบว่ามีการสอบสวนข้าราชการ 1490 คน (จากข้าราชการ 146,000 คน มากกว่าถึง 1 เปอร์เซ็นต์เพียงเล็กน้อย) ส่วนใหญ่ถูกลงโทษว่ากล่าวตักเตือนให้ออก 92 คน ลดตำแหน่ง 52 คน ลดขั้นเงินเดือน 197 คน

Session: Implementation and enforcement: Code of conduct in the private sector

หัวข้อ Enforcement of guidelines for good corporate governance; the experience of Pakistan

ผู้นำเสนอ Mr.Asad Ali Shah, Partner Deloitte Pakistan Council Member Institute of Chartered Accountants of Pakistan

นำเสนอประสบการณ์ของประเทศปากีสถานเกี่ยวกับ Good corporate governance ในประเทศปากีสถานกฎหมายว่าด้วยการซัดกันของผลประโยชน์บังคับใช้ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลที่ทำธุรกิจกับภาครัฐ ในส่วนของบุคคลที่ไม่ใช่ภาครัฐกฎหมายนี้จะใช้บังคับโดยทั่วไปกับผู้บริหารระดับอาวุโสและคณะกรรมการระดับที่มีอำนาจในการตัดสินใจที่อาจทำให้เกิดการฉ้อฉลที่ร้ายแรง วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของการมีบรรษัทภิบาล (Corporate governance) คือ การป้องกันไม่ให้เกิดการฉ้อฉลโดยเสริมสร้างความโปร่งใส ความมีคุณธรรม และความรับผิดชอบตรวจสอบได้

การฉ้อฉลมักจะได้ไม่มีการให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจนในประเทศต่างๆแต่ก็สามารถเข้าใจได้ตามความหมายทั่วไปคือการจงใจหลอกลวงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยทั่วไปแบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1. การกระทำทุจริต 2. การยกยอกทรัพย์ 3. การฉ้อฉลในการแสดงสถานะทางการเงิน

การวัดความเสียหายจากการฉ้อฉลเป็นเรื่องยากเพราะการฉ้อฉลเป็นการกระทำที่ปกปิดซ่อนเร้น บางครั้งไม่สามารถตรวจจับได้หรืออาจจับได้เมื่อเวลาผ่านไปหลายปีแล้ว การฉ้อฉลที่ตรวจจับได้จำนวนมากไม่มีการรายงานด้วยเหตุผลต่างๆ รวมถึงเรื่องชื่อเสียง และถึงแม้มีการรายงานก็ไม่มีการดำเนินการฟ้องร้องเอาผิดตามกฎหมาย ที่สำคัญคือไม่มีหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฉ้อฉล ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ทำให้การประเมินมูลค่าของการฉ้อฉลเป็นเรื่องยากและทำได้เพียงประมาณการเท่านั้น

ผู้นำเสนอได้ชี้ให้เห็นถึงความสูญเสียที่เกิดจากการฉ้อฉลโดยสรุปว่าการฉ้อฉลทั้งจากภายในและภายนอกทำให้เกิดความเสียหายเป็น 5 เท่าของจำนวนเงินที่ถูกฉ้อฉลไปโดย

\$1 แรกสูญเสียไปในรูปเงินสดหรือมูลค่าของทรัพย์สิน

\$1 ที่สองสูญเสียไปกับการหาว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นได้อย่างไร

\$1 ที่สามสูญเสียไปกับการหาว่าใครเป็นผู้กระทำผิด

\$1 ที่สี่สูญเสียไปกับการฟ้องคดี

\$1 ที่ห้าสูญเสียไปกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเพื่อให้ได้เงินที่ถูกฉ้อฉลไปคืนมา

นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการฉ้อฉลเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดการสูญเสียในภาคธุรกิจอย่างมากโดยประมาณว่าหากบริษัทมีรายได้สุทธิ \$10 จะสูญเสียไป \$6 เพราะการฉ้อฉลและถ้าหากจะทำให้รายได้สุทธิคงอยู่ที่ \$10จริงๆ จะต้องใช้เงินอีกถึง \$60เพื่อจะสร้างรายได้จำนวน \$6

ในส่วนของการกำกับดูแลความมีบรรษัทภิบาลในปากีสถานนั้น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำกับดูแลบรรษัทและดำเนินการตาม Corporate Laws ในขณะที่ State Bank กำกับดูแลภาคธนาคาร และ Institute of Chartered Accounts กำกับดูแลนักบัญชีวิชาชีพ กฎหมายที่ใช้ป้องกันการขัดกันซึ่งผลประโยชน์คือ Companies Ordinance มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเช่น

- การให้เงินกู้แก่ผู้บริหาร
- CEO ต้องไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในธุรกิจ
- การลงทุนในบริษัทในเครือ
- การเปิดเผยการมีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของผู้บริหาร
- ผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่
- ผู้บริหารที่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ห้ามออกเสียง
- การเปิดเผยการถือหุ้นของผู้บริหาร ฯลฯ

ได้มีการบังคับใช้จรรยาบรรณกับบริษัทจดทะเบียน ธนาคารและกิจการที่ใช้เงินลงทุนจากต่างประเทศด้วย แต่ก็ยังมีการฉ้อฉลในภาคเอกชนอยู่อย่างแพร่หลาย ผู้นำเสนอมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ขั้นตอนการรายงานการฉ้อฉล
  - ตั้งศูนย์ hotline รับเรื่อง
  - ให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการรับและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
  - กระตุ้นให้มีการแจ้งข้อมูลเบาะแส
- จัดทำแผนงานต่อต้านและควบคุมการฉ้อฉล
  - สร้างวัฒนธรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจริยธรรมสูง
  - ประเมินผลการดำเนินงานการต่อต้านและควบคุมการฉ้อฉล

- พัฒนากลไกการดูแลที่เหมาะสม
- การสำรวจและวิจัยผลกระทบของการซื้อต่อเศรษฐกิจในตลาดเกิดใหม่
- การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการต่อต้านการซื้อและการคอร์รัปชันในรูปแบบการใช้กรณีศึกษา
- การรณรงค์สร้างความตระหนักให้ประชาชนร่วมกันปราบปรามการซื้อ

หัวข้อ Enforcement of guidelines for good corporate governance multi-national company

ผู้นำเสนอ Mr.Hans-Josef Schill, President Director of PT Bayer Indonesia

นำเสนอแนวทางการบังคับใช้บรรษัทภิบาลในบริษัทข้ามชาติในกรณีของบริษัท Bayer ซึ่งเป็นบริษัทของเยอรมนีดำเนินกิจการเกี่ยวกับเคมีและเวชภัณฑ์แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย Bayer Health Care, Bayer Crop Science และ Bayer Material Science นอกจากนี้ยังมีบริษัทที่ให้บริการด้านต่างๆ อีก 3 ด้านคือ Bayer Business Services, Bayer Technology Services และ Bayer Industry Services มีบริษัทลูกดำเนินการอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก 350 บริษัท มีพนักงานรวมทั้งสิ้น 106,000 คน โดยดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดกฎระเบียบและกฎหมายของประเทศนั้น คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการของ Bayer ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดกฎหมายต่างๆ ใช้บังคับพนักงานของบริษัททั้งหมดเรียกว่า Corporate Compliance Program ซึ่งกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศยึดหลักการแข่งขันที่เป็นธรรมและทำธุรกิจด้วยเงื่อนไขข้อตกลงที่ยุติธรรม

มีการจัดตั้ง Compliance Committee ในทุกระดับทั้งในบริษัทแม่และบริษัทย่อยในประเทศต่างๆ โดยมีนโยบายแนชัดคือ Zero tolerance policy คือไม่ยอมให้มีการละเมิด มีการฝึกอบรมให้แก่พนักงานเน้นในเรื่องการต่อต้านการให้สินบนต่อต้านการทุจริต หลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ต่อต้านการคุกคามและการเลือกปฏิบัติบริษัทมีนโยบายชัดเจนว่าความสำเร็จของการทำธุรกิจมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้หากมีการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ก็จะยกเลิกการทำธุรกิจนั้นๆ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ฮอตไลน์เพื่อให้ผู้แจ้งข้อมูลเบาะแสสามารถเข้าถึงหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบได้

Bayer ถือได้เป็นบริษัทที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและเป็นตัวอย่างในการบังคับใช้นโยบายบรรษัทภิบาลเป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับพนักงานทุกระดับ

หัวข้อ Business ethics in practice

ผู้นำเสนอ Cliff Rees, Senior partner, PricewaterhouseCoopers

ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงความเข้าใจต่างๆ ที่ผู้คนส่วนใหญ่คิดถึงคำว่าจริยธรรมซึ่งแตกต่างกันออกไป พร้อมกับนำเสนอความหมายของจริยธรรมว่า

- จริยธรรมคือหลักการหรือมาตรฐานที่ควบคุมการปฏิบัติของชุมชน กลุ่มองค์กรและบุคคล
- จริยธรรมเป็นอะไรที่มากกว่าศีลธรรมซึ่งโดยทั่วไปคิดถึงการกระทำที่ออกมาว่าดีหรือเลวหรือว่าถูกหรือผิด
- แต่จริยธรรมเป็นเรื่องของการอดทนอดกลั้นของตัวเองโดย
  - ไม่ทำสิ่งที่ตัวเองมีอำนาจที่จะทำ
  - ไม่ทำสิ่งที่ตัวเองมีสิทธิที่จะทำ
  - ไม่ทำสิ่งที่ตัวเองต้องการทำ

จากรายงานการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการมีบรรษัทภิบาลที่ดีมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสถานะทางการเงินของบริษัท

การกระทำที่ถือว่าขาดจริยธรรมรวมถึง

- ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศหรือกฎหมายที่ใช้ในประเทศ
- ละเมิดค่านิยมหรือมาตรฐานการปฏิบัติขององค์กร
- พฤติกรรมหลอกลวง
- ละเมิดสัญญาหรือข้อตกลงโดยเจตนา
- ละเมิดมาตรฐานขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อพนักงาน/ลูกจ้าง
- ละเมิดมาตรฐานหรือกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม
- ไม่เปิดเผยข้อมูลในช่วงการนำเสนอโครงการหรือการเจรจาต่อรอง

ความเสี่ยงที่เกิดจากการขาดจริยธรรม

- ชื่อเสียงขององค์กรเสียหาย
- ทำให้องค์กรมีโอกาสถูกลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา
- ทำให้คณะกรรมการบริหารอาจถูกดำเนินคดี
- สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่คนในองค์กรไม่ให้คุณค่าแก่การมีจริยธรรม
- นำไปสู่การกระทำที่ขาดจริยธรรมอื่นๆ เพื่อปกป้องพฤติกรรมขาดจริยธรรมที่ทำไปแล้ว

การส่งเสริมการมีจริยธรรมที่ดีในการทำธุรกิจส่งผลให้เกิด

- การลดค่าใช้จ่าย
- เพิ่มผลกำไรในระยะยาว
- ทำให้เกิดความมั่นใจในการทำธุรกิจ
- กระตุ้นให้ผู้ร่วมธุรกิจอื่นๆ รักษาจริยธรรม
- ทำให้ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและหุ้นส่วนทางธุรกิจดีขึ้น

นอกจากนี้ยังได้แสดงความเห็นว่าอุปสรรคที่ทำให้การปลูกฝังพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในอินโดนีเซียไม่ประสบผลประกอบด้วย

- ขาดข้อกำหนดกฎระเบียบที่เหมาะสมเกี่ยวกับการมีบรรษัทภิบาลที่ดี มาตรฐานการปฏิบัติทางบัญชี ตลาดทุน เป็นต้น
- ขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างพอเพียง
- วิถีปฏิบัติที่ใช้กันอยู่ในสังคม

การสร้างวัฒนธรรมความมีจริยธรรมในองค์กรทำได้โดย

- กำหนดค่านิยมที่บริษัทยึดถือปฏิบัติ
- ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร
- ต้องเริ่มที่บุคลากรระดับสูงก่อน
- ต้องมีระบบการควบคุมภายในที่เข้มงวด
- ต้องใช้นโยบายไม่อดทนต่อการละเมิดจริยธรรม
- มีการให้รางวัลถ้าหากเห็นเหมาะสม

ตัวอย่างขององค์กรต่างๆ ที่มีการดำเนินการโดยขาดจริยธรรม คือ Enron, WorldCom, US Congress, HIH และ Titan

สำนักงานต่างประเทศ

สำนักงานป.ป.ช.

5 กันยายน 2550